…ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана

…УРЯАД ҮНЭН

№ 141 (11739)

1968 оной июниин 18, вторник

сэн 2 мүнгэн

…Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…ОВЕТ АРАДАЙ ЭЛҮҮРЫЕ …АЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ

…нүхэдүүд!

…арадай элүүрые хамгаалгын 50 жэлэй ойтой дашарамдуу… КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Со…диум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет халуунаар амар…

…Октябриин социалис революциин илаhан түрүүшын …эхилэн, арадай аша туhа, тэрэнэй бэеын элүүрые хам…оролдолго Коммунис партиин, Советскэ правительствын …ын таhаршагүй хубинь болоhон байгаа.

…хамгаалгын Арадай комиссариадые байгуулха тухай …И. Ленин гар табижа, элүүрые хамгаалга гүрэнэй тала…эгээл лэ түрүү гурим бии болоо hэн. Манай Эхэ орон …ын элүүрые хамгаалха тухай оролдолгые дэлхэй дээрэ …бэе дээрээ даажа абаhан гүрэн болоhон юм. Манай оро… медицинскэ мэргэжэл ехэтэй, түлөөhэгүй туhаламжа …дотор эмнэлгын ба элүүржүүлгын эмхи зургаануудай …жол, медицинскэ промышленность хүгжэжэл байдаг.

…үүрые хамгаалгын талаар социалис байгуулалтын бу…ланиинь эли тодоор харагдаа. Арадай материальна бай…хээр hайжарhанай, болбосоролойнь дээшэлhэнэй, ажа…hуудалай эрхэ байдалай hайжаруулагдаhанай, элүүрые …рмай нарижуулагдаhанай, медицинскэ наукын хүгжэ…бшэлэлгэ, наhа бараалга горитойгоор үсөөрөө, совет …ху… элүүр бэхижэжэ, бүри ута наhа наhалдаг болоо.

…э хүдэлмэрилэгшэд өөhэдынгөө уялгануудые нэрэтэй …үргэнэ, hайн hайхан ажалаараа совет арадта дурлаг…дэг, баясхаландань хүртэдэг болонхой. Совет гүрэ… бүхы шатада хэдэн миллион медицинскэ хүдэлмэри…арадтала хамта шэн зоригтойгоор ажаллажа, манай со…ной хүсэ шадалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ туhа нэмэ…. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ шар…лэй дүрбэнэй гурбан хубинь совет медигүүдэй хүсөөр …лдаа ородбог байгаа. Хүнүүдэй ами наhые абархын ту…кэ хүдэлмэрилэгшэдэй ехэ патриотизм, баатарлиг …г жэшээнүүд өөрынгөө арадта таанадай үнэн сэхэ бай… үгэнэ.

…н арадай элүүрые хамгаалха шухала асуудалнуудые, …укын орёо асуудалнуудые шиидхэжэ шададаг медицин…ветическэ хүдэлмэрилэгшэдэй, медицинскэ промышлен…мэришэдэй, инженер, техникүүдэй, эрдэмтэд-медигүү… хамгаалга эмхидхэгшэдэй гайхамшагта кадрнуудтай …хой.

…р элүүрые хамгаалгые саашадань hайжаруулха, меди… хүгжөөхэ талаар КПСС-эй XXIII съездын табиhан … шиидхэхын тулада медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд …ьна шадабаряа эсэшэ сусашагүйгөөр дээшэлүүлхэ. …цинскэ hургаалые оролдосотойгоор шудалха, научна …удые бүри hайжаруулха, үрэ ехэтэй болгохо, медицин…лалтануудые элүүрые хамгаалгада,—медицинскэ про… түргэнөөр нэбтэрүүлхэ зэргэтэй.

…ылэлгын, эмнэлгэ-элүүржүүлгын хүдэлмэрии саг үр…үулан нарижуулха, элүүрые хамгаалгын эмхи зургаа…мэри бүри болбосоноор эрхилдэг болохо, медицинскэ …илгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаха гээшэ совет меди…мэрилэгшэдэй уялга болоно.

…үдэн элүүрые хамгаалгын түлөө тэмсэлдэ элүүрые … медицинскэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд шэ…үйлаха гэжэ найдажа байhанаа КПСС-эй Центральна …Р-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министр… элирхэйлэн мэдүүлнэ.

…нүхэдүүд, харюусалгатай, энэрхы ёhоной ажал хүдэлмэ…алта туйлахыетнай таанадта хүсэнэбди.

…	СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ	СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ
…НА …Т		

…лиин Съезднүүдэй ордон …баярай суглаан болобо

…й элүүрые хамгаал… ойдо зорюулагдажа …лиин Съезднүүдэй …рай суглаан июниин …

…ЦК-гай Политбюрогой …Р-эй Министрнүүдэй …рүүлэгшын Нэгэдэхи … Мазуров, КПСС-эй …тбюрогой гэшүүндэ …СС-эй ЦК-гай секре…ничев. СССР-эй Вер…й Президиумэй гэ… Микоян, КПСС-эй …ретарь Р. Ф. Демен…на врачнууд, меди…цинскэ наукын элитэ ажал ябуулагшад, элүүрые хамгаалга эмхидхэгшэд суглаанай президиумдэ hуугаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой составые хүндэлэлэй президиумдэ сугларагшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр hунгаhан байна.

Совет ороной элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэдтэ КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй амаршалгые К. Т. Мазуров уншаа. Совет арадай элүүрые хамгаалгын 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан элидхэл СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министр, академик Б. В. Петровский хээ.

(ТАСС).

…АГШАДАЙ …РИГАДА

… hайжаруулха, үбhэ …хэ хүдэлмэрии шу…жо, Уланай дунда … 9-дэхи классай hу…сай бригада эмхид…hурагшад-хүбүүд бүл…холоодохо эрхэтэй…шадай бригадые кол…д, коммунис ажалай …аран Очирович Очи…иин багша Доржо … Мужанов гэгшэд ху…

…эр Бургуули горхо…ха, hубагаар урал…нгөө участок дээрэ …аба. Эдэ үдэрнүүдтэ …үүл ой ошожо, пос…, hүринүүдые хорёол…олжо асарха дааба…

… бригадын харуу…лан дээрэ уланшье…рэмэ ногоон долгил… Тиигэжэ тэдэнэр энэ …эhээ 3000 центнер …hэн түсэбөө үлүүлэн …алтэй. Эдэнэрэй hа…рхань лабтай.

С. РАДНАЕВ.

…XXII партсъездын …олхоз.

100 УДЭРЭЙ—100 КИЛОГРАММ

Улаан-Үдын аймагай «8-е Марта» колхозой гахайшан Антонина Лукинична Батурина үнгэрhэн жэлдэ эхэ гахай бүриhөө 15 поршоонхо абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлhэн байха юм. Тэрэ оролдосотой hайн ажалаараа амжалта туйлажа, колхознигуудайнгаа дунда хүндэ тэй болонхой. Мүнөө жэлдэ мүн лэ hайнаар ажаллана. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Л. Батурина. А. НАГАСЛАЕВАЙ фото.

ХЭНЬЭЭШЬЕ ДУТАХАГҮЙБДИ

Зунай ногоон дээрэ малаа бэлшээжэ байнабди. Энээхэн хүнды өөдэ үглөө бүхэн хашарагуудаа адуулагдажа гарадаг. Майн арбанда Тарчада зөөжэ ерэхэдэмнай гансал хубхай хагданhаа ондоо юуншье байгаагүй. Теэд саг ошохо тума бэлшээриин ногоон hайжаржа, мүнөө үедэ хүдөөгэй ногоон амта шэмэтэй болоо. Үхэр малнай ёhотойл садажа байна.

Ажал гээшэ ажал! Зунай элдин сагта мал адуулжа ябаhан хүнүүд нэгэл ехэ зорилго урдаа табидаг. Мүнөө жэлдэ баhал урданайхи шэнги: «Зуун хоногто 100 килограмм» гэhэн мүрысөөмнай дэлгэрэнхэй. Яруунынхид республика дотороо hайн үүсхэл гаргаа ха юм. Бидэнэр мүнөө мүрысөөндэ оролсоходоо, ажалаа яажа эмхидхэхэ тухайгаа хөөрэлдөөд байнабди.

Нёдондо 114 хашарага бэлшээридэ гаргаад, август hара гаратар байлгаад, тэдэнэйнгээ 100 толгойе гүрэндэ тушаагаа hэмди. Бултадаа дундаhаа дээшэ, тарган сэгнэлтэтэйгээр абтаа. Зунай бэлшээриин хаhада малаа hайнаар таргалуулжа, түсэбhөө гадуур мяха ехээр худалдаhанайнгаа түлөө 300 шахуу түхэриг нэмэлтэ түлөөhэ үгтэhэн байгаа. Колхозоймнай правлени, партийна комитет мал адуулагшадта ажалайнь түлөөhые hайнаар түлэдэг болохо тухай хэмжээ хараалаа. Хэрбээ урдань малаа бэлшээн таргалуулхадаа центнер бүридэнь 6 түхэриг түлөөhэ абадаг hаа, мүнөө 7 түхэриг абанабди.

Оролдожо ажаллаhан хүн юугээршье гасагдахагүй: hайн түлөөhэ абаха, гүрэндөө тарган мяха худалдаха, колхоздоо олзо доход горитой оруулха аргатай. Тиихын тулада түрүүшүүлэй дүй дүршэлые харалсажа, hайн онол аргануудыень хэрэглэхэ болонобди. Манай гүүртэдэ мүнөө 226 хашараг харууhалагдажа байна. Тэдэнэймнай 150-иинь намар тээшээ гүрэндэ худалдагдаха. Хамта дүрбэн хүн ажалланабди. Зорилго тухайгаашье хэлсээбди. Энэ жэлдэ оролдосо хэшээлээ гаргажа, гүрэндэ тушаагдаха хашараг бүхэниие 350—380 килограммтай болгохо hанаатайбди. Яруунын совхозой мал адуулагшадhаа дутуугүйгөөр ажаллажа, бэлшээриин зуун хоногто малай шэгнүүр 90—100 килограммаар нэмээхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсанабди.

Зундаа мал таргалуулхада баргатай ааб даа гэлсэхэшье хүнүүд байдаг. Зүгөөр үбэлэй саг шэнги бэшэл даа. Юуб гэхэдэ, зүлгэ ногоон дээрэ мал адуулагдана. Хэды тиимэшье hаань, хүнэй оролдоогүйдэ мал зүндөө яагаашье таргалхагүй. Манай Нарин нютагта бэлшээриин газар бага. Багахын хүнды, соорхойнуудаар ябуулжа малаа садхаадаг гээшэбди. Мүнөөдэрынь Нарин-Бэлшэртэ малаа гаргаhан байбал, үглөөдэрынь Тарчада, нүгөөдэрынь Хэшэгтын хүндыдэ гэхэ мэтээр малаа ээлжэлүүлэн адуулнабди. Заримдаа hайн бэлшээритэй газарта хоёр үдэр удаа удаагуур малаа гаргагшабди. Иимэ аргаар мал адуулхада hайн байдаг. Гүүртынгээ хашарагуудые булта ээлжээгээр адуулнабди. Зундаа хотондо оройдоошье хаадаггүйбди. hүниндөө амархадаа гэр байрынгаа хажууда асаржархёод, үглөөнь 5 часта бэлшээридэ туугдадаг.

Д. САНЖИЕВ.
Б. ВАМПИЛОВ.
Зэдын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагшад.

ОЛЗОТОЙ ФЕРМЭ

Хараалагдаhан түсэбөө дүүргэхэ, абаhан уялгаяа бэелүүлхэ гээшэ Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой гахайшадай нэрэ хүндын хэрэг болонхой. Эндэхи эрхим хүдэлмэришэдэй нэгэн Галина Пономарева үнгэрhэн табан hара соо харууhалжа байhан гахай бүхэнэйнгөө шэгнүүр сүүдхэдэ 550 граммаар нэмээжэ шадаа. Гүрэндэ тушааха шахамалнуудые таргалуулдаг Сидорова Буруева хоёр түсэбэй ёhоор гахай бүхэнэй шэгнүүр сүүдхэ соо 350 граммаар нэмээхэ аад, тэрэнээ 520 граммда хүргэнэ.

Энэ фермын 3919 гахайе 15 хүн харууhална. Тэдэнэр hарадаа 200—300 гахай бэлэдхэлэй пунктда тушаадаг. Майн 25-да тушааhан 361 гахайнь 250 центнер татаа. Июнь hарын хуушаар үшөө 300 шахамалнуудые тушаажа, хахад жэлэйнгээ түсэб 120 процент дүүргэхээр хараална.

Фермын гол хүдэлмэриин оньhожоруулагдаhан, ажалай зохидоор эмхидхэдэг дээрэhээ олзо оршонь жэл бүри дээшэлнэ. Хэрбээ эдэнэр урзанда 24994 түхэриг олзо ажахыда оруулhан байгаа hаа, нёдондо тэрэнь 66629 түхэригтэ хүрөө.

— Энэ жэлэйнгээ түсэб 110 процент дүүргэжэ, ажахыдаа 75 мянган түхэригэй мүнгэн сэбэр олзо оруулха уялгатайбди,—гэжэ энэ фермын тоо бүридхэгшэ Ф. П. Куликова мэдүүлбэ.

В. ХАМАГАНОВ.
Бэшүүрэй аймаг.

ҮНЭН ЗҮРХЭНЬӨӨ ОРОЛДОХОБДИ

Энэ жэлдэ Сүхын голдо саhан ехэ байжа, малай үбэлжэлгэ нилээдгүй бэрхэшээлтэйгээр үнгэрөө. Удаань хасуу хүйтэн хабар боложо, хагданда бэлшээhэн мал зарим газарта тураhан байха. Тиигэбэшье манай колхозой малшад хүндэ хүшэр үбэлые баран hайнаар дабажа гараа гэхэдэ болоно. Мүнөө одоошье зунай hара гаража, hубай малаа бэлшээн таргалуулха хаhа сагнай хүрэжэ ерэбэ гээшэ.

hаяхан минии даадаг гүүртынхид малаа зунайнь бэлшээридэ гаргаад байна. Зуhаламнай тунга ногоотой, үhаар элбэг Хүдэриин адаг гэжэ газарта. Малаа зүбөөр бэлшээн харууhалжа шадабал, хүсэд hайнаар таргалуулжа болоомоор лэ бэлшээритэйбди. Нёдондо эндэл зуhаа hэмди. hүрэгэл намар тушаахадамнай зунай тугасаада хашараг бүриин шэгнүүр сүүдхэлэ дунда зэргээр 1380 грамм нэмээд байhан юм. Энээниие туйлахын тулада бүхы дүршэл шадабаряа хэрэглэн, малаа үдэр hүнигүй бэлшээhэн байнабди.

Хабарай хүйтэн байhанhаа хүдөө газарай ногоон нилээдгүй оройтон ургажа байна. Тиимэhээ үлэмжэ hайн ногоотой наруули газарнуудаар малаа бэлшээнэбди. Харин зунай халуунда hэбшээтэй, hүүдэрлиг газарта мал харууhалхада таарамжатай ааб даа. Урда жэлнүүдэйнгээ арга дүршэлөөр бэлшээрээ ходо hэлгүүлжэ байхабди. Ямар хүндыдэ хэзээнь малаа бэлшээхэдэ таарамжатай байhаниие анхаралдаа абажа, тэрэл гуримаараа малаа адуулха шухала бологдоно. Энээнэй тулада малшан бүхэн бэлшээриин газарые hайса мэдэхэ ушартай. Намтай суг хүдэлхөөр эльгээгдэhэн Ринчин Гумпылов, Цэрэн-Дулма Дагбаева гэгшэд урдын дүршэлтэй малшадшье hаа, мүнөө зуhаха газартаа түрүүшынхеэ мал харууhалха болоно. Ушар иимэhээ би хэдэн зун удаагуур эндэ мал бэлшээhэн туладаа, тэдэнэйнгээ хаана, хэзээ hүрэгөө адуулха тушаань заажа, хэлэжэ байха хүн бээзэб.

Хээрэ яажа байрланабибди гэхэдэ иимэ байна. Мүнөө түрүүшын үедэ бэлшээриингээ уулзуур дээрэ вагончик соо байнабди. Бэлшээрээ hэлгэхэ болоходоо, майхануудаа абаад нүүжэ ябахабди. Мүн бэлшээри дээрээ дабhа, хужар заатагүй бэлдэнэбди.

Юрэдөө малшан уладта харюусалгатайл саг оробо. «Үбэлые дабажа гарабал, дулаанай сагта мал зүндөө таргална ааб даа»,— гэжэ зарим малшад хэлсэдэг. Теэд үнэн дээрээ малшадта hанаагаа амаршаха саг үгы ха юм. Зунай сагта hанаа амар hуужа, малаа зүндэнь орхижорхёод байбал, горитой таргалуулхагүймнай мэдээжэ ха юм. Тиимэhээл үхэр мал таргалуулха таарамжатай үедэ үдэр, хоног бүхэниие ашаг ехэтэйгээр үнгэргэхэ эрилтэ табигдана.

Энээн тушаа Яруунын аймагай Нарhатын совхозой hаалишад, мал адуулагшад ехэл hайн үүсхэл гаргаа байна. Зун, намарай hарануудта малайнгаа шэгнүүр ехээр нэмээхэ гэhэн хандалгыень манай гүүртынхид халуунаар дэмжээд, даажа байhан 260 хашараг, буруунуудайнгаа шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 1000 граммhаа бага бэшээр нэмээхэ гэжэ шиидэбэ. Энээниие туйлаха гээшэ хүнгэн хэрэг бэшэ. Халуун hара, бороо, hалхинhаа зурхэсэнгүй, хээрын тунга ногоондо малаа hайса адуулжа, хоног үнгэрхэ бүри хүшыень нэмээхын тулата шармайн оролдохо эгээл …юусалгатай үе ерээд байна. Тиимэhээ зориhондоо хүрэхын тула манай гүүртын малшад хүсэ …лаа гамнангүй ажаллажа, …гэдөө заатагүй хүрэхэбди.

Б. РАНЖУРОВ.
Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой гүүртые даагша.

ТУҺАЛАМЖАЯА УЛАМ ҮРГЭДХЭХЭ

Совет обществын хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно таряашадай нягта хани нүхэсэл, холбоо барисаан мүнхэдөө бэхижээ. Фабрика, заводуудай хүдэлмэришэд, барилгашад, түмэр замшад болон таряашад, малшад нэгэл уг зорилготой, нэгэл hанал эрмэлзэлтэй: Эхэ оронойнгоо баялиг улам арьбадхаха, арадай ажахын хүгжэлтые шэнэ шатада хүргэхэ, коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури байгуулха хэрэгтэ хүсэ шадалаа зорюулна.

Хүдэлмэришэн анги болон таряашадай хани харилсаа, холбоо барисаань бата бэхи үндэhэ hууритай, баян домог түүхэтэй. Мүнөө энэ харилсаа холбоониинь хүгжэлтын шэнэ шатада оронхой. Хүдөө ажахын үйлэдбэри промышленна аргаар эрхилхэ, научна эрилтэтэй тааруулан эмхидхэн хүгжөөхэ хэрэгтэнь хүдэлмэришэн анги сэгнэшэгүй ехэ туhаламжа колхозно таряашадта үзүүлдэг болоо.

Республикымнай промышленностиин хүдэлмэришэд болон хүдөөгэй ажалшад гар гараа барилсан, ээм ээмээ түшэлсэн республикынгаа үйлэдбэриин хүсэнүүдые хүгжөөн бэхижүүлээ. Завод, фабрикануудай хүдэлмэришэд хүдөө тосхонуудай ажалшадта шадал зэргээрээ туhалаа, туhалжашье байна. Хүдэлмэришэн ангиин зүгhөө колхозно таряашадта үзүүлдэг туhаламжань олон янзыншье, аша туhатайшье юм.

Промышленностиимнай гигант локомотив-вагон заhабарилгын заводой коллектив хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэй үниинhөө хойшо холбоо харилсаатай. Заводой хүдэлмэришэд хэдэн жэлэй саада тээ хүдөө ажахыда үзүүлдэг туhаламжаяа бүри аша үрэтэй болгохо уялга абаад, шефскэ туhаламжа үргэдхэхыень промышленностиин бусад предприятинуудые уряалhан байгаа. Хэдэн мянган хүдэлмэришэдтэй заводой үүсхэл халуунаар дэмжэгдээ hэн. Промышленна коллективүүд хэдэг ажалаа согсолжо үзэhэн, ямар зэргын туhаламжа хүргэхэ байhанаа тодорхойлhон юм. Дурсагдагша заводой коллектив Яруунын аймагай ажахынуудые шефтээ абажа, олон жэлэй туршада элдэб янзын туhаламжа хүргэжэ байhаар. Илангаяа hүүлшын табан жэлэй хугасаада холбоо барисаа, хани харилсаань бүри хүгжэн бэхижээ. Хэрбээ түрүүшын сагта гол түлэб хүдөө ажахын машинануудай запасной частьнуудые бэлдэжэ эльгээдэг, ондоо янзын бага зэргэ туhаламжаар лэ туhаламжаяа хизаарладаг байгаа hаа, мүнөө шефүүд болон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй хоорондо хани ёhоной саг үргэлжын холбоо барисаан байгуулагданхай.

hүүлэй табан жэлэй туршада локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүдэлмэришэд шефтээ абаhан Яруунын аймагай колхоз, совхозуудта өөhэдынгөө хүсэ шадалаар үнеэдэй 15, хонидой 16, тугалай 17 байра, 700—800 мал тэжээн таргалуулха байра барижа үгөө. Исэнгын совхоздо модо болбосоруулгын цех, Яруунын совхозой Гүндэ тосхондо котельнэ, «Комсомольский» совхоздо машинно-тракторна мастерской баригдаа. Нэгэ ба дүрбэн байратай олон шэнэ гэрнүүд бодхоогдоhон байна.

Хүдөө ажахыда үзүүлдэг туhаламжань энэ жэлдэ бүри үргэдхэгдэхэ юм. Тус бүридөө 200 толгой тугалай гурбан байра баригдахаар түсэблэгдөө. Исэнгын совхоздо хамтын байра баригдажа эхилээ, 200 үнеэдэй байха байра дүүргүүтэй болоо. Мүн 2—4 байратай гурбан шэнэ гэр бодхогдохо. Исэнгын совхоздохи больница hэльбэн заhабарилагдахань.

Малай байра, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ажаhууха шэнэ гэрнүүдые барихын хажуугаар хүдөө ажахын хүшэр ажал оньhожоруулха, хабар, намарай тарилгын, мүн үбhэ таряа хуряалгын халуун үедэ горитой туhаламжа хүргэгдэнэ. Жэл бүхэндэ заводой 30—40 хүдэлмэришэд колхоз, совхозуудта механизатораар ажалладаг заншалтай. Түл абалгын харюусалгатай сагташье шефүүд горитой туhаламжа хүргэдэг. Заводой коллектив энэ жэлдэ абаhан уялгаhаа гадуур 700—800 хонинойн байра бариха гэжэ шиидээд, барилгашадай хоёр бригада эмхидхэжэ, хүдөө эльгээhэн байна.

Гадна хүдөө ажахын машинануудай запасной частьнууд бэлдэгдэнэ, элдэб түхеэрэлгэ, техникэ хүдөө абаашагдана. Хүдөө тосхонуудта ажаллаадаг, ажаhуудаг нүхэдэйнгөө культурна эрилтэ хангаха асуудалда бага бэшэ анхарал хандуулагдана. Тиигэжэ агитбригаданууд саг үргэлжэ хүдөө тосхонуудаар аяншалдаг, зүжэг наада харуулдаг, лекци, хөөрэлдөө үнгэргэдэг. Заводой уран зураашад колхоз, совхоздохи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые гоёон шэмэглэхэ хэрэгтэ туhалалсажа байдаг. Мүн эдэ эмхи зургаануудые барилсаhан, хэрэгтэй түхеэрэлгээр хангалсаhан юм.

Эдэ мэтын ажалаар шефүүдэй туhаламжа, хүдэлмэришэд болон хүдөө тосхонуудай ажалшадай холбоо барисаан хизаарлагданагүй. Тэрэнь янза бүриин, мүн хүмүүжүүлхы ехэ удха шанартай болонхой. Заводой коллектив хүдэлмэришэн ангиин гоё hайхан ёhо заншалые хани нүхэдтөө дамжуулан үгэнэ. Тэдэнэр хирэ хирэ болоод лэ уулзажа, ажал хэрэг тухайгаа хөөрэлдэдэг, халан абамаар дүй дүршэл, ёhо заншалаа андалдан хубаалдадаг. Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй слёт жэл бүхэндэ үнгэргэгдэнэ. Энэ жэлдэ ЛВРЗ-гэй Культурын ордон соо үнгэрhэн слётто аймагай 40-өөд түрүүшүүл хабаадалсажа, түрүү дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдөө.

hүүлээрнь хүдөөhөө ерэhэн түрүүшүүл заводой цехүүдээр ябажа хараа, хүдэлмэришэдтэй танилсаа. Заводой олон түрүүшүүл колхоз, совхозуудай түлөөлэгшэдые хүдэлмэришэнэй мэргэжэлдэ hургадаг. Заводто 1,5—2 hараар ажаллажа, хүдэлмэришэдэй хамтын байрада байлсажа, гагнууршын, токариин, слесариин, станочнигуудай мэргэжэл шудалhан колхознигууд олон юм.

Хүдэлмэришэн анги болон колхозно таряашадай хоорондохи хани барисаанай бата болоhые гэршэлhэн ондоошье олон баримта харуулжа боломоор. «Электромашина», авиационно, судна заhабарилгын заводуудай, промышленна ондоошье предприятинуудай коллективүүд хүдөөгэй ажалшадта саг үргэлжын туhаламжа хүргэдэг. Энэ баримта юу харуулнаб гэхэдэ, материальна баялиг байгуулагша хүдэлмэришэн анги болон таряашадай хоорондохи холбоо барисаан улам бэхижэжэ, хүгжэжэ байна.

Фабрика, заводуудай хүдэлмэришэд обществын түрүү анги байhан туладаа хүдөөгэй ажалшадта hайн hайхан жэшээ харуулна, хүмүүжүүлхы үүргэ дүүргэнэ. Тэдэнэй эбтэй этэй ажалай ашаар хамтымнай баялиг арьбадхагдажа байнхай. Тиимэhээ энэ харилсаа холбоон, хани ёhоной туhаламжа бүри үргэдхэхэ шухала. Гэр байра, малай байра барилсахаhаа, хүдөөгэй хүшэр ажал оньhожоруулалсахаhаа гадна, хүдэлмэришэн ангиин ёhо заншалые тосхонуудта дэлгэрүүлхэ, түрүү дүй дүршэлыень халан абалсаха хэрэгтэй. Тинхэтэй хамта ажалые эрдэм ухаанай ёhоор эмхидхэхэ хэрэгтэнь колхозно таряашадта бодото туhаламжа хүргэхэ шухала. Хүдэлмэришэн анги энэ талаар зарим тэды дүй дүршэлтэй болонхой. Харин энэнь хүдөө тосхонуудта ёhотой hайнаар дэлгэрүүлэгдэнэгүй.

Зорилго юуб гэхэдэ, энэ дутагдал усадхаха, промышленна предприятинуудта хэрэглэгдэжэ, ашаг ехэтэй болоhон түрүү дүй дүршэл хани харилсаа хүдөө ажахыда дэлгэрүүлхэ, хүдөө ажахын үйлэдбэриие промышленна аргаар эрхилхэ, ажалаа эрдэм ухаанай ёhоор эмхидхэхэ хэрэгтэнь колхоз, совхозуудай хүдэлмэришэдтэ туhалха хэрэгтэй.

Хүдэлмэришэн анги болон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бата бэхи холбоо барисаан улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

hҮҮЛЭЙ hОНИН

ЧССР-эй НАЦИОНАЛЬНА СУГЛААНАЙ ДЕЛЕГАЦИ ЭХЭ ОРОНДОО БУСАБА

ЧССР-эй Национальна Суглаанай түрүүлэгшэ, Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай Президиумэй гэшүүн Йозеф Смрковский түрүүтэй Чехословакиин Социалис Республикын Национальна суглаанай делегаци СССР-эй Верховно Соведэй уряалаар, Советскэ Союзда албанай хэрэгээр айлшалан ерээд, арбаад хоногто байба.

Аха дүү арадай түлөөлэгшэд Москваhаа гадна, Волгоград, Ригэ, Ленинград ошожо үзэбэ. Хаа хаанагүй тэдэниие хани ёhоор үнэн зүрхэнhөө угтаhан байгаа. Делегациин гэшүүд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнытой, мүн бэшэшье гүрэнэй ажал ябуулагшадтай уулзаhан байна.

Июниин 15-да ЧССР-эй Национальна суглаанай делегаци Эхэ орондоо ошохоёо Москваhаа мордобо.

(ТАСС).

ВНР-эй ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИИН СССР-тэ АЙЛШАЛАН ЕРЭХЭЕЭ БАЙҺАН ТУШАА

КПСС-эй Центральна Комитедэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй уряалаар Венгриин социалис хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Янош Кадар түрүүтэй Венгриин Арадай Республикын партийно-правительственна делегаци энэ оной июнь hарын hүүл багта Советскэ Союзда албанай хэрэгээр айлшалан ерэхэ болобо.

БАЙГАЛ ДЭЭГҮҮР АЯНШАЛГА

БАЙГАЛДАХИ ЛИСТВЕННИЧНОЕ ТОСХОН, июниин 17. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын уряалаар Советскэ Союзда юрэл амархаяа ерэhэн Финляндиин Республикын президент Урхо К. Кекконен, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин лимнологическа институдта үсэгэлдэр хүрөө. Тус научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаан Бэйгалые, Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй бусад нуурнуудые үргэлжэдэнь шэнжэлдэг юм.

Нуур олонтой орон болохшо Финляндиин толгойлогшые Байгалай эрье дээрэ амаршалхада Сибириин эрдэмтэдтэ илангаяа аятай гээд. Урхо Кекконендэ хандан институдай директор биологическа наукануудай доктор Г. И. Галазий хэлээ.

В. И. ЛЕНИНЭЙ ТУРЭЛӨӨР 100 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ПАРТИЙНА ҮЗЭЛӨӨР НЭБТЭРЭНХЭЙ БАЙГ Л[...]

Садовая-Невскэ проспект... Энэ минии ябадаг газар. Энэ үйлсэнүүдээр хоёр жэл соо алхалнаб.

Үргэн үйлсэ-проспект тээшэ дүтэлхэ тума хүн зон олошорно. Үйлсын хажуу талыень зубшаад ургамал, сэсэрлигүүдые уһалдаг машина урдаһаам шэглэнэ. Уһа сүршэнэ. Тэрэнь үглөөнэй наранда һолонготон харагдана.

Машинын гараһанай удаа үйлсэ шиигтээд, сэбэр тунгалаг болоодхино. Тэндэ дэбдигдэһэн тэбхэр тэбхэр шулуунууд үе сагай үнгэрхэ тума мүлиржэ ялардаг болошонхой. Эдэ шулуунууд дээгүүр олон лэ хүнэй хүлнүүд гэшхээ ха даа. Гоё гэгшын парад тээшэ шэглэһэн сэрэгшэдшье алхалалдаа, Петербургын пролетаринар политическэ жагсаал хэхээ энээгүүр гарадаг байгаа. Эндэ шуһата тулалдаануудшье болоһон түүхэтэй. Граждан дайнай үедэ хүдэлмэришэнэй батальонууд, матросууд жэгдэ алхамаар гэшхэлэлдэн гараа.

Эдэ үйлсэнүүдэй яларан байгаа тэбхэр шулуунууд мүнхэ дурасхаалда орохоор болонхойл. Ленинградай олон үйлсэ, проспектнүүд, зарим гэр байшангууд түүхын дурасхаалда оронхой. Тэдээндэ хадагдаһан дурдалгануудшье олон лэ юумэн тухайдаа хэлэдэг лэ даа. Эдэ бүгэдые уншахабүреэ минии сэдьхэл хүдэлдэг. Олон жэлэй саада тээхи үйлэ хэрэгүүдые эдэ бүгэдэ һануулжал байдаг лэ.

Фонтанка Невскэ проспект хоёрой бэлшэр дээрэ хүрибтэр шэрээр будагдаһан нэгэ томо байшан байдаг юм. Хараха янзада, хажуугаархи байшангуудтаал аб адли гэр. Түүхынь мүр мүшхэхэдэ, 60 жэлэй саада тээ «уран зохёолой байшан» байһан, манай Коммунис партиин түүхын нэгэ хуудаһа иража харуулна. 1905 оной октябриин 27-һоо декабриин 3 болотор «Новая жизнь» гэжэ большевигүүдэй элитээр гарадаг түрүүшын газетэ эндэ байһан. Олон хүнүүд эндэ ерэжэ харабабди. Манай экскурсовод Нина Владимировна Бабушкина манда һонин юумэ мэдээсээ. 1905 оной ноябрь һарада большевик-литераторнуудтай хамта буржуазна искусствын түлөөлэгшэд (декадентнүүд)хүдэлжэ байһан юм. Эгээл энэ ушарһаа боложо, В. И. Ленин «Партийна организаци ба партийна литература» гэһэн статьягаа бэшэһэн байгаа. Энээн тухайда нэгэ бага дэлгэрэнгыгээр мэдээһаа, һайн бэлэй.

— Ямар ушар байдалай оршондо энэ статья бэшэгдэһэн хаб?

Тэрэ экскурсиһаа хойшо үнишэг болонтоо. Тиин энээн тухайда дэлбэлэн мэдэһэйб гэжэ ехэ һанадаг байгааб. «Новая жизнь» газетэдэ Ильичэй хүдэлжэ байһан тухайда, багшатай суг хүдэлһэн журналистнуудай дурасхаал-бэшэгүүдые уншадаг байгааб. Нева мүрэндэхи город, большевигүүдэй штаб болоһон «литературна байшан» агуу багшын хүндэтэ образ урдамни эли дэлбэлэн харуулба...

...1905 оной ноябрь. Тэрэ үедэ шииг манатай Петербург илангаяа хурса оршон байдалда оронхой.

Буржуйнар, тэдэнэй номнолшод гоё кабагууд соогуур архи тамхи намнажа сагаа үнгэргэдэг байгаа. «Сэбэр искусство» гэдэгээр жүрөөдэгшэ «уран зохёол бүтээлнүүдые сүлөөтэ ёһоор зохёохо» зохёолшод гээшэ хэндэшье мэдэлгүй байха ёһотой» гэхэ мэтээр хоолойнгоо һөөлдэтэр хашхаралдадаг байгаа. Тиигээд хойрог гээгдэнги үзэл бодолтой тэмсэхэ гэһэн бэеэрээ арад зоной тон гэрэлтэ һанал сэдьхэл наадалдаг, доромжолдог байһан юм.

Алишье талаараа—оюун бодолойшье талаар хосорон һалажа байһан буржуазин ажабайдал эдэ бүгэдэндэ элеэр харагдадаг байгаа. Нүгөө талаһаа революциин дүлэнэй урда тээ туласа ерээд байһан буржуазин һүгэдэн шэшэржэ байһые энэ ушар мүн лэ гэршэлнэ бээз.

Эгээл энэ үедэ городой нүгөө заханань хүдэлмэришэн анги хаанта засагтай дайлалдан тулалдахаар бэлдэжэ байгаа бэлэй.

Эдэ үдэрнүүдтэ Владимир Ильич Петербург ерээ гэжэ завод, фабрикануудта суу тараба. «Нүхэр Ленинтэй хаана уулзажа, үгэ хэлэхыень шагналтайб? Олониитын үмэнэ элидхэл хэлэхэ ха гү?» гэхэ мэтээр районуудай харюусалгата эмхидхэгшэдтэ (партиин райкомуудай нэгэдэхи секретарьнуудые тиихэдэ иигэжэ нэрлэдэг байгаа) хүнүүд олоороо хандадаг байгаа. Теэд хэншье мэдэдэггүй һэн.

Юуб гэхэдэ, партиин Центральна Комитедэй заабаряар Ильичэй нюуса байрыень хэншье мэдэдэггүй байһан. Полициин хара һабарһаа айжа, олониитын үмэнэ В. И. Ленинэй үгэ хэлэхыеньшье партиин ЦК хориһон байгаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ «Новая жизнь» газетын редакцида, «Литературна байшанда» Ильич ходо ерэдэг байба. Городой эгээл дүрэлжөөтэй газартань энэ гэр байдаг һэн. Редакциин байшангай таһалгануудай сонхонууд Фонтанка тээшэ хараһан. Одоол хэн мэдэбэ даа, эгээ эндэ—хаанта засагай гуламта Петербургын эгээл центртэ большевигүүдэй штаб байха юм гэжэ.

«Новая жизнь» гэжэ большевигүүдэй газетэ Россин социал-демократическа хүдэлмэришэнэй партиин Центральна орган байгаа. Тэрэ үедэ 80.000 хэһэгээр энэ газетэ хэблэгдэдэг, яһала нүлөөтэй газетэ байһан юм.

Өөрынгөөшье, ондоошье авторнуудай статьянуудые Владимир Ильич заһадаг, уншадаг байгаа. Бишыхан заметкэ хүрэтэр хуу харадаг байһан. Ямаршье материал соо Ильич шэмэ шүүһэ бэдэрдэг, хэрбээ тиимэ юумэнэй байгаа хада заһахаяа саг хайралдаггүй һэн.

А. В. Луначарскиин хэлэһэнэй ёһоор «Новая жизнь» газетын редакционно коллеги нэгэ жэгтэйгээр бүрилдэһэн байба. Большевик публицистнүүд: В. В. Воровский, М. С. Ольминский, И. И. Скворцов, А. В. Луначарский, пролетариадай зохёолшод М. Горький, А. Серафимович гэгшэдтэй хамта энэ редакцида декадентнүүд—поэдүүд, зохёолшод Н. Минский, К. Бальмонт болон бусад хүдэлжэ байгаа. Анатолий Васильевич Луначарскиин шоглон хэлэһэнэй ёһоор, декадент-зохёолшодой «тогтууригүй зэрлиг гүрөөһэнтэй» «большевигүүдэй морин» зэргэнүүлэн оруулагдаһан байба.

Тэрэ үедэ революциин дүлэн соробхилжо байба. Редакцида ерэһэн үдэртөө Владимир Ильич гараһан газетэнүүдые иража хараба. Зохёолшод-декадентнүүдые большевигүүдэй үзэлөөр хүмүүжүүлхые оролдоһон байгаа. Зариманиинь энээн тухайдаа бодомжолжо үзэдэг, революцида талархадагшье болоһон юм. Теэд хэды тиигээшье һаа, тэдэнэр өөһэдынгөөл һанаашаар байдаг һэн. Эдэ бүгэдые хаража, В. И. Ленин иимэ буруу үзэлтэнтэй саашадаа сугтаа хүдэлхын аргагүй гэжэ шиидэһэн байгаа.

Нэгэ үдэшэ. Гоё гэгшын ресторан—«Палкин»—мүнөө «Титан» гэжэ нэрэтэй кинотеатр болонхой. Владимир Ильичэй редакцида ерэхэһээ урда тээ Петр Румянцев («Новая жизнь» газетын редакциин мүнгэн сан баридаг байһан) суглаа хэжэ гуримшаһан байба. Ноябриин 12-то эндэхи тусхай нэгэ таһалга соо иимэ зүблөөниинь болобо. Энээндэ Владимир Ильич уригдаһан байгаа. Гоё гоогоор, модноор хубсалһан хүнүүд соо хуушаншаг костюмтай В. И. Ленин ондоогоор харагдана.

«Новая жизнь» газетын редактор-хэблэгшэ Николай Минский гартаа хундага баринхай ажабайдал тухайда олон табан юумэнүүдые шашана, чүгөөдүүлынь мүн лэ иимэрхүү удхатай найруулгаяа уншана. Элээн соо һуужа байхадаа, элээниие революцитай ямаршье хабаагүй, хооһон ахир хүнүүд гэжэ Ильич нюдөөрөө хараа, ойлгоо бэлэй. Эдэ зохёолшод революциие, тэрээндэ хабаадаха хүсэнүүдые хэзээшье ойлгохогүй, дайсанай талаһаа манай руу ороһон этэгээдүүд гэжэ ойлгоод, В. И. Ленин тэндэһээ гаража ошоһон юм. Петр Румянцев хойноһоонь дахаад гаралдаба.

Владимир Ильич удаан саг соо абяа шэмээгүй алхалба. Тиигэжэ ябатараа иимэрхүү зүблөөнүүд хэнэй мүнгөөр үнгэргэгдэнэб гэжэ Румянцевһаа асууба. Редакциин кассаһаа түлэгдэнэ гэжэ мэдэмсээрээ:

— Партиин мүнгэ зөөри хии талаар хаяна гээшэт!—гэжэ В. И. Ленин сухалдаба. Энэ мүнгөөр ямар олон листовконуудые гаргахаар, хэдэн олон буу зэбсэг худалдажа абамаар байгааб гэжэ боложо үзөө гүт?

Рождественскэ үйлсын 10-дахи гэр—мүнөө Советскэ үйлсын 10-дахи гэр—тиихэдэ Румянцевай байра байгаа. Ильич тэрэ һүни эндэ нюусаар хонохо байба. Сайлажа байхадаа В. И. Ленин Румянцевтай эрид шууд арсалдаһан байна. Хэрбээ энээнэй урда тээ хэблэлдэ элдэбын үзэлтэй хүнүүд хамта хүдэлдэг байгаа һаа, мүнөө тиигэхэ саг һалаа. Юундэб гэхэдэ, революциин дүлэн улам улам хүсэтэйгөөр бадаржа байна гэжэ В. И. Ленин тодорхойлоо һэн. Мүнөө литература хадаа партийна удхатай, шэнжэтэй байха ёһотой.

Тэрэ һүни Румянцевай байрада гал унтараагүй һэн. «Партийна организаци ба партийна литература» гэжэ статьягаа В. И. Лечин бэшэжэ хоноһон байгаа.

Литературна хэрэг хадаа ниитэ пролетарска хэрэгэй нэгэ хубинь болохо ёһотой гэжэ энэ статья соогоо Ильич бэшээ бэлэй.

Хойто үдэрынь—ноябриин 13-да энэ статьян «Новая жизнь» газетэдэ гараа һэн.

Энээнэй удаа партиин Центральна Комитедэй шиидхэбэреэр декадент-зохёолшодые редакциһаа гаргаха гэгдэһэн байгаа. Эдээнэй нэгэн Николай Минский гэгшые редактор-хэблэгшээрээл хүдэлхыень большевигүүд уриһан байгаа. Юундэб гэхэдэ, энэ хүнөөр халхабша хээд, газетэеэ гаргахадань һайн халхабша боложо үгэхэ байгаа. Теэд ехэ удааншье болонгүй энэ хүн редакциһаа гаража ошохо баатай болоо бэлэй.

Минский болон бусад декадентнүүдэй редакциһаа гаража ошоходонь, газетэ сүм большевигүүдэй боложо, искусствые партийна үзэлөөр нэбтэрһэн, арад зоной ажабайдал үнэн зүбөөр харуулха, удха түгэлдэр болгохо тухайда бэшэдэг, арад зондоо эгээл дүтын газетэ болоһон байна. Ородой классическа литературын эрхим һайн ёһо заншалнуудай улам бэхижэн үндэһэжэхэ, шэнэ ёһоной литературын—социалис реализмын литературын бии болохо хэрэгтэ «Новая жизнь» гэжэ ленинскэ газетэ ехэ үүргэ дүүргэһэн юм.

Энээнһээ хойшо хэд[...] гэрөөд байхада «Нова[...] зетын редакцида Алек[...] вич Горький Владимир [...] хоёр түрүүшынхеэ уу[...] саа бэлэй. Эдэ хоёр ху[...] раа шангаар барилсаба[...] болоһон хубилалтануудг[...] байһан Ильич сэдьхэл[...] энеэжэ байгаа һэн. «Иимэл хүн ха юмта да[...] гээшэл. Би ехээр бай[...] Горький хүнхинэһэн [...] хэлэжэ байгаа һэн.

Иимэл даа, манай Ком[...] тиин алдарта түүхын [...] В. И. Ленинэй «Новая [...] тын редакцида хүдэлж[...] «Партийна организаци [...] литература» гэжэ сут[...] бэшэгдэһэн түүхэ иимэл [...] шье энэ статья тон ех[...] тай байһан зандаа.

...Институдаа дүүрг[...] ойртоо. Хүдэлхэеэ холо [...] нам. Нева мүрэндэхи эн[...] род—Ильичэй нэрэ зү[...] зүүжэ ябаһан энэ горо[...] ошохо болооб. Агуу хүн[...] рэтэй холбоотой үйлсэнү[...] гүүд, гэр байшангууд[...] газарнуудыень хэзээд[...] гүй хаб.

Нарата намжаа үдэр [...] дэн ерэбэ.

Ялараһан шулуу дэбд[...] алхалнаб. Фонтанка Нев[...] хоёрой бэлшэр дээгүүр [...] дэхи гэр байшангууд... [...] ондоо үйлсэнүүдэй [...] адлил юм ааб даа. Теэ[...] байшангынь минии зүр[...] бүхөөр хадуугдан оробо[...]

Ф. [...]

Ленинград—Казань.

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

ҮЙЛЭДБЭРИИН ЗҮБЛӨӨН БА ЗАВКОМ

Мүнөө манай заводто халуун хаһа түлэг дундаа: бүхы цехүүдтэ түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда ороходо бэлэдхэлэй һүүлшын хүдэлмэри дүүргэгдэжэ байна. Заводой профсоюзна организаци гүрэн түрын гүнзэгы удхатай хэрэгые шухалын шухала зорилгонуудайнгаа нэгэндэ тооложо, хүдэлмэришэдэй дунда ойлгуулгамжын хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлээ юм. Илангаяа ехэ юумэ профсоюзай завкомой дэргэдэхи үйлэдбэриин саг үргэлжын суглаан үнгэргөө. Үшөө март һарада тус асуудал үйлэдбэриин саг үргэлжын суглаанай президиум дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ юм. Түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда оролгодо бэлэдхэлэй хэр зэргэ ябажа байһан тухай заводой главна инженер нүхэр М. М. Неганов хөөрэжэ үгөө бэлэй.

Энэ асуудалые президиумэй анхаралда табихын урда тээ цехүүдэй үйлэдбэриин саг үргэлжын суглаанууд дээрэ цех, узел бүриин арга боломжо хэлсэгдэһэн байна. Тус хүдэлмэридэ юрын хүдэлмэришэд олоороо хабаадуулагдаа юм.

Президиумдэ цехүүдэй начальнигууд, мастернууд, мэргэжэлтэд олоор хабаадуулагдаа. Элидхэл зүбшэн хэлсэлгын үедэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриин дутуу дундуу бодотоор элирүүлэгдээ, тэдэниие усадхалгын хараа түсэб табигдаа.

Иигэжэ заводоймнай саг үргэлжын суглаан заводой ажабайдалда сэхэ хабаатай үйлэдбэриин харюусалгатай асуудалнуудые шиидхэлгэдэ нүлөөлнэ.

Заводой үйлэдбэриин саг үргэлжын суглаан эмхидхэгдэһээр хоёр жэл болохонь. Үйлэдбэриин энэ суглаае арбан зургаан хүнһөө бүридэһэн президиум хүтэлбэрилнэ. Мүн тиихэдэ цех бүри үйлэдбэриин өөрын суглаан бии болгогдоһон юм.

Президиумдэ профсоюзай эдэбхитэй гэшүүд һунгагданхай. Жэшээлхэдэ, заводой үйлэдбэриин суглаанай түрүүлэгшэ, заводой главна технологой орлогшо Сергей Петрович Кузьмин—завкомой гэшүүн. Нүхэр Кузьмин ниитынгээ уялгада тон харюусалгатайгаар хандадаг, ниитын ажалда юрын хүдэлмэришэдые олоор хабаадуулхаяа оролдоно, тэдэнэй эдэбхи хүсэлые хододоо дэмжэн дэгжээнэ. Нүхэр Кузьмин мэнэ һая оронойнгоо нэгэ томо заводто ошожо, үйлэдбэриин саг үргэлжын суглаанай хүдэлмэриин дүй дүршэлөөр танилсаа. Гэртээ бусахатайгаа хамта хараһан, үзэһэн тухайтаа нүхэдтөө хөөрэжэ үгөө, хэдэн дурадхал оруулаа. Президиумэй эрдэмтэ секретаряар мүн лэ профсоюзай эдэбхитэй гэшүүн Дмитрий Павлович Дунаев хүдэлмэрилнэ. Иимэ хүнүүд олон.

Хоёр жэлэй туршада үйлэдбэриин суглаан яһала баян дүй дүршэлтэй болонхой.

Заводой, мүн үйлэдбэриин суглаанууд дээрэ гүрэнэй түсэбые эрхимээр дүүргэлтын арга боломжо тухай, технологи зүбөөр эмхидхэлгын бүхы асуудалнууд зүбшэгдэн хэлсэгдэнэ. Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар абтаһан тогтоолнуудые бэелүүлгэ профсоюзай завкомой хиналта доро абтана. Жэшээлхэдэ, энэ бэшэгэйнгээ эхиндэ цехүүдэй үйлэдбэриин суглаанууд дээрэ, президиумдэ түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда оролгын бэлэдхэлэй ябажа байһан тухай асуудал хэлсэгдээ гэжэ дурдаа һэм. Элирүүлэгдэһэн дутуу дундуунууд ямараар усадхагданаб, хараалагдаһан хэмжээнүүд хэр зэргэ бэелүүлэгдэнэб гэжэ шалгахын тула июнь соо дахин президиум зарлагдаха юм. Иимэ шалгалта, хиналта һайн үрэ дүнтэй. Хүнүүд миин хооһоор хүдэлмэрилнэгүйбди, үгэнүүднай хии һалхинда хаягданагүй гэжэ батаар найдана бшуу. Тэдэнэр хараалагдаһан, хэлсэгдэһэн юумэнэй заатагүй бэелүүлэгдэдэгые мэдэжэ байхадаа, даабари дүүргэлгэдэ урматайгаар хандана.

Завком үйлэдбэриин суглаанай хүдэлмэриин һара бүриин түсэбые зүблөөн дээрээ батална. Үе-үе болоод лэ цехэй гү, али заводой суглаанай тоосоо шагнана.

Цехүүдэй үйлэдбэриин суглаанууд бүхы дээрээ амжалтатайгаар, үрэ дүнтэйгөөр хүдэлмэрилнэ. Илангаяа нүхэд Рубцовой болон Усовай хүтэлбэрилдэг цехүүдэй суглаануудые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Теэд маанадта дутагдалнууд огто үгы гэжэ яашье хэлэхын аргагүй. Нүхэр Овсянниковай хүтэлбэрилдэг үйлэдбэриин суглаан дүрбэ һарын туршада нэгэшье зүблөө зарлаагүй. Энэ цехынхидые заводой суглаан дээрэ, мүн президиум дээрэ хэлсэхэбди.

Цехүүдэй үйлэдбэриин суглаануудай хэхэ юумэн ехэ. Жэшээлхэдэ, июнь һара соо соёл болбосоролой ба ажахын барилгануудые үнгэргэлгэ тухай асуудал хэлсэгдэхээр хараалагданхай. Шэнэ техникэ ашаглан хэрэглэлгэ тухай асуудал бэлдэгдэнэ.

Үйлэдбэриин саг үргэлжын суглаан—үйлэдбэридэ хүдэлмэришэдые олоор хабаадуулгын ниитын эмхинүүдэй нэгэн. Энэ эмхидэ завком үдэр бүриин анхарал хандуулна.

М. СТАРКОВ,
Улаан-Үдын авиазаводой завкомой түрүүлэгшын орлогшо

ОРОШОД МАГТААЛТАЙ

1500 шахуу оротой «Заветы Ильича» колхозой фермэ Буряад орон дотороо эгээл томо гэжэ тоологдоно.

Икадай уула хүбшын ногоо хаганда оронууд бэлшээгдэдэг юм. Эдэ гүүртэнүүдые дүршэл шадабари ехэтэй орошод—зоотехник Виктор Догончин, Буряадай АССР-эй Верховно Совеэдэй депутат Екатерина Васильевна Мордонова, Жамсо Иванович Молоков гэгшэд даажа байдаг. Ж. И. Молоков оро үсхэбэрилгэдэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө Ленинэй орденоор шагнагданхай.

Мүнөө орошодой ажалда эгээл харюусалгатай хаһа ерэнхэй. Тэндэ түл абтажа байна. Бүхыдөө 550 түл абтаад, нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэнэ. Тиигэжэ зуун оро бүриһөө зуун түл абаха гэһэн уялгаяа тэдэнэр амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Иимэ дүн түйлаха гээшэ манай орон дотор эгээн ехэ амжалта гэжэ тоологдодог.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой фермэдэ дүн хамта 2 мянга гаран томо, жэжэ оро харууһалагдана. Колхозой гэшүүд жэлһээ жэлдэ оройо олон болгожо, гүрэндөө мяха ехээр тушааха зорилго урдаа табинхай.

О. БЕРЕЗКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Республикын суута орошон, БурАССР-эй Верховно Совеэдэй депутат **Е. В. Мордонова.** 2. «Заветы Ильича» колхозой түрүү орошон **Г. Я. Былинов.**

Авторай фотонууд.
Баунтын аймаг.

АШАА ШЭР[...] ДЭЭШЭЛ[...]

Энэ табан жэлэй т[...] мэр замаар ехэ ашаа[...] юм. Улаан-Үдын отде[...] дэлмэришэд табан ж[...] рийе болзорһоонь ур[...] гэжэ хараалаад, арад[...] шухала хэрэгтэй эли[...] болзор соонь, болзо[...] дүүргэхээр оролдоно.

Тэдэнэр абаһан уя[...] гэхын тула даабаря[...] үлүүлжэ байнхай. Эн[...] ашаа шэрэхэ таба һа[...] 9 процентээр үлүүлэ[...] Мүн вагондо ашаа [...] буулгаха ажал бол[...] дүүргэгдэнэ.

Түмэр замшад жа[...] хойшо горитой амжа[...] байна. Нёдондо жэл[...] хитэй сасуулхада а[...] 16,3 процентээр дэ[...] нуудта ашаа ашаж[...] ажал 10,6 процентээ[...]

Таба һарын үрэ дү[...] мэр замшад табан жэ[...] хи жэлэй даабарие [...] урид дүүргэхэ байһ[...] этигэнэ.

М. СОЛОМ[...]

ЗУРАГЛАЛ

ФЕРМЫН ЭЗЭН

ОРОНГО ТОСХОНОЙ олонхи айлай үшөө бодоогүй, үйлсын хон-жэн байхада нэгэ гэрһээ саб гэмэ зохидоор хубсалһан, үндэр сула бэетэй залуушаг эхэнэр гараад, һаалиин фермэ тээшэ зориб. Үсэгэлдэр оройхон болотор тэндээ байһан, һаалишад, малшадтаа хэрэгтэй захяа заабари үгэһэншье һаа, Сэсэг Хулбаевна эжэлэнгүй баһал эртэлжэ, үглөөнэй һаалганһаа урда үрдихөөр ярана.

Харгыдаа һанаа сэдьхэлынь үнөөхил ажал хүдэлмэри руугаа татуурна. Мүнөөдэр хэхэ, хэлсэхэ, шиидхэхэ юумэеэ шэбшэнэ, бодомжолно хаш.

«Энэ үдэр бүхы үнеэдээ гурбан ондоо гүүртэ болгожо таһалаад, зуһаландань зөөлгэхэ байна. Оронго соогоо аяар 400 шахуу үнеэдтэмнай бэлшээринь яашье хүртэхэеэ болёо. Хэн һаалишадые Асуула, Ута-Булаг эльгээхэ гээшэб. Зарим хүн гэрһээ холо зуһаланда ошохо дурагүй байхань ёһотой. Теэд ондоо аргагүй. Хөөрэлдэхэл, ойлгуулхал болоол даа. Ута-Булагта һайн гэр байра түхеэржэ үгэхэбди гэжэ хүтэлбэрилэгшэд хэлэһэн юм. Мүнөөдэртөө шалгахаб. Задагай байрада ошожо зобоһоной хэрэггүй... Зорилгомнайшье ехэ—зунай дүрбэ һарада мянган килограмм һүн. Урдань би эды шэнээн һү үнеэн бүриһөө һаагшал һэм. Оролдоо һаа, бараг бэлэй. Теэд бүхы фермээрээ энээниие дүүргэхэмнай тиимэшье хүнгэн бэшэ. Оролдохол гүбдеэ даа... Яаба хээбэшье мал адуулгашаднай найдамтай, һайн зон. Бавасан Доржиев, Леонид Хабитуев болон бусад оролдосотой хүнүүд...»

гэхэ мэтэ бодолнууд Сэсэгэй һанаа сэдьхэл хүлгүүлнэ.

Тиигээдшье хэдэн зуун малтай, олон һаалишад, малшадай хүдэлжэ байһан фермые даагшын һанаата болохо юумэн барагдаха бэшэ. Малай эдихэ тэжээлһээ эхилээд, тэндэхи бүхы хүдэлмэри тэрэнэйл харюусалгын ха юм. Һү һаалиин доошоо ороо һаа, хамаг зэмэ түрүүшын ээлжээндэ фермые даагшын «толгой дээрэ» буухал.

ТЭРЭНЭЙ ХҮРЭЖЭ ерэхэдэ үглөөнэй һаалган һаял эхилжэ байба. Үнеэдые һаадаг оньһон машинануудай хүдэлжэ нэгэ жэгдээр хос-хос гэхэ абяан таһарнагүй. Оньһон хүхүүрнүүдые үнеэдэй дэлэндэ угалжархёод, һаалишад һүнэй гарахые хаража байгаад, малайнгаа үһэ нооһо сэбэрлэнэ, аршана. Нүгөөдэ үнеэнэйнгээ дэлэн угаана, нидхэрнэ.

— Нима-Цырен, үсэгэлдэр хэды литр һү һаагаабши?—гээд фермые даагша хүдэр сула бэетэй залуу һаалишанһаа асууна.

— Арайл 160 литртэ хүрөөгүй. Хүйтэн һалхитай үдэр байгаа ха юм. Мүнөөдэр 160 литр һү һаагаа һаамни, үнеэн бүриин 9,5 литр болохо һэн,—гэнэ һаалишан Н-Ц. Жапова.

— Энэ Тамара баһал хожомдохонь алтай. Яаһан басаган гээшэб,—гэжэ урда захын үнеэдэй хажууда хүнэй үгы байхые хараад, Сэсэг Хулбаевна һанаата болоно.

Эгээл энэ үедэ үнөөхи хожомдоһон һаалишан Тамара Бадмаева орожо ерэбэ. Абаһаар тэрээндэ шангаханаар дуугарха гэһэн аад, залуу хүниие ехээр мохоогоод яахаб гэжэ фермые даагша дарууханаар эхилбэ:

— Юундэ хожомдообши? Үсэгэлдэр гээгдээ һэнш. Иигэжэ хүдэлжэ болохогүйл, нүхэр.

— Барагтай даа, хэдэхэн минута гээгдэхэдэ юун болоо юм, хүнһөө дутуугүй үнеэдээ һаажа гараһан байхаб,—гэжэ тэрэнь бага һэнгэргүйшэгөөр хэлэбэ.

— Тамара буруу тиигэнэш. Булта шам шэнги гээгдэжэ, һаалгаяа унжагайруулаа һаамнай, үхэр мал бэлшэхэһээ хохидохо, һүн доошоо ороход бшуу. Өөрөөшье мэдэнэш, уялгамнай ехэ—мянган литр. Минута, час бүхэн гамтайл, ойлгыш...

Сэсэг Ангурова өөрөө арба гаран жэлдэ «Улаан Оронго» колхоздоо һаалишанаар хүдэлһэн. Энэ ажалаа арбан хургандаал мэдэхэ болонхой. Жэлһээ жэлдэ һү ехээр һаажа, ажахы соогоо хододоо түрүү зэргэдэ ябадаг һэн. Үнэн сэхэ, ажалша бэрхэ, хамтын хэрэгэй түлөө бүхы сэдьхэлээрээ оролдожо ябадаг хадань колхозой правлени, партком энэ залуу коммунистые һаалиин фермые даагшаар томилхо гэжэ шиидэһэн байгаа.

Нэгэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ П. А. Осодоев парткомой секретарь Д. Ц. Мункуев хоёр тэрэниие кабинедтээ урижа асараад, иигэжэ хэлэбэ:

— Сэсэг, бидэ шамайе түбэй һаалиин фермые даагшаар дэбжүүлхэ гэлсээбди. Танай фермэ һү ехээр һаажа, ажахы, аймаг соогоо түрүү зэргэдэ гараха дүүрэн аргатай. Теэд һанаһанда хүрэнэгүй. Ажалайнь эмхидхэл һайжаруулха, хүдэлмэриин журам шангадхаха шухала болоо. Ши шадаха байхаш. Турша.

ИИМЭ ЮУМЭНЭЙ болохые ойндоошье оруулаагүй ябаһан тэрэ абаһаар тээлмэрдээд, эгсэ арсаха гү, али зүбшөөхэеэшье ойлгобогүй.

— Үгы, юу хэлэнэ гээшэбта? Би иимэ харюусалгатай тушаал даажа юу бираха хүнбиб. Хүнүүдшье һаалишан ябаһан минии үгэ дуулаха юм аал?

— Дуулангүй яахаб. Зон, нүхэдтөө хүндэтэйш. Хүсэл, зориг ядаха бэшэш. Коммунист байнаш.

— Ши бү ай, Сэсэг, бидэ туһалхабди,—гээд парткомой секретарь дэмжэбэ.

Энэ ажалай хэды ехэ харюусалгатай, хашартайшье байһаниие мэдэбэшье, ог таһа арсажа шадабагүй. Үбһэ тэжээлэй килограмм, грамм бүхэнэй түлөө, байра байдал заһаха, дулаалха талаар бригадир болон отделениин эрхилэгшэтэй, малшадааршье шангаар, зөөлөөршье хөөрэлдэхэ, туласалдаха саг али олон ерэхэ гэжэ нүхэр Ангурова ойлгожо байгаа. Өөрынгөө үнеэдые һайнаар хараад, һаагаад, тэдэнһээ һү ехээр абажал ябаа һаа, урдынхи мэтэ магтаалтай, һанаа сэдьхэл амар байха һэм гэжэ баһал мэдэжэ байгаа. Теэд гансахан хара амяа, бэеынгээ амарые хараад ябаха гээшэ коммунист хүндэ таарахагүй ха юм.

Тиигэжэ энэ жэлэй эхинһээ хойшо колхозойнгоо түбэй фермые даагшаар хүдэлжэ эхилбэ. Үнеэдые оньһон машинаар һаажа захалһан нилээд бэрхэтэйхэн үе дайралдаа. Түрүүшээр үнеэдынь машинаар һаалгажа һураагүй, һаалишадын дүршэл [...] байжа, баһал тухаш[...] һаар һү һаалиншье [...]

ТЕЭД ФЕРМЫЕ [...] Ангурова, бүхы [...] малшадынь эбтэй эе[...] жэ, түрүүшын бэрхэ[...] нихон болзорго дабаж[...] шье ехээр һаагдажа [...] шээлхэдэ, нёдондоной [...] дэ орходоо 600 гара[...] ехэ һүн абтаа. Гүрэнд[...] ха таба һарын түсэб[...] дүүргээд, тус фермы[...] жэлэйнгээ даабари ню[...] та хүсөөгөө. Үбһэ тэж[...] рагдаад, хээрын бэлш[...] ной үшөө хүсэд һайнг[...] гаашье һаань, мүнөө [...] бүри 2100—2200 ки[...] алгадгүй һаана гэхэ [...] бүриһөө найман кило[...] һү абана. Эндэхи зар[...] лишад Нима-Цырен Ж[...] жил Омогтуева, Дул[...] нова болон бусад үне[...] 9—10 килограмм хүр[...] даг. Нима-Цырен Жап[...] таба һарада үнеэн б[...] шахуу килограмм, ти[...] 260 килограмм һү һаа[...]

— Урдань хүхэ но[...] үедэл июль, август соо [...] һү һаагша һэмди. Хар[...] най сагта тэрэнһээ [...] абаха аргатай байнабд[...] риһөө мянган килогр[...] хын түлөө тэмсэхэмна[...] ка соогоо үүсхэл гар[...] хүршэнэр—Харганын [...] рэмжэтэ колхозой, мү[...] совхозой һаалишадһаа[...] дэхэгүй һанаатайбди,[...] хид хөөрэлдэнэ.

Фермынхидэй мүнө[...] байһан үрэ дүн дээрэ[...] тэдэнэр зориһондоо [...] гүйсэд этигэхээр.

Энэ амжалтада тэр[...] ажалай хубита бии. С[...] на фермые даагшаб [...] хармаанлаад ябадаггү[...] нэй үбшэлөө гү, али ш[...] гаанаар ондоо тээшэ[...] үнеэдынь өөрөө һааж[...] нэй дутабал, тракто[...] һуугаад, үбһэ, силос [...] шаха. Фермынгээ бү[...] лые толгой тооложо [...] үнеэн хэды шэнээн һ[...] хэзээ ороондо орооб, [...] шэргэхэб, түрэхэб гэж[...] дээд ябадаг.

Иимэл хадаа ёһот[...] эзэн гэжэ нэрлүүлнэ [...]

М. НА[...]

Улаан-Үдын аймаг.

ҺУРАЛСАЛАЙ НЭГЭДЭХИ ЖЭЛ ТҮГЭСЭБЭ

МУХАР-ШЭБЭР. Сомоной, сельскэ Советүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй, аймагай засаг захиргаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй хоёр жэлэй һургуули нёдондоной хабарһаа хүдэлжэ эхилээ юм. Ээлжээтэ хэшээлнүүдынь һарадаа нэгэ дахин үнгэрдэг. Совет байгуулалтын, болоод ажахын, партийна хүдэлмэриин шухала асуудалнуудаар аймагай хүтэлбэрилэгшэд— КПСС-эй райкомой секретарьнар, аймагай Совеэдэй гүйсэдхэхэ комитедэй хүдэлмэрилэгшэд, прокурор, арадай судья, сомсельсоведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр лекци, элидхэлнүүдые һуралсагшадта уншадаг, олонхи хэшээлнүүд али нэгэн сомоной, сельскэ Советтэ үнгэргэгдэдэг байгаа.

Түрүүшын жэлэй һуралсалай программын һүүлшын темээр хэшээл июниин 4-дэ Хонхолын сельсоветтэ үнгэрбэ.

Соёл культурын талаар ажалшадай эрилтэ хангаха хэрэгтэ сомсельсоведүүдэй үүргэ гэһэн асуудал хэшээлэй нэгэдэхи темэ байгаа. Тус асуудалаар элидхэл шагнахынгаа урда һуралсагшад Никольское, Хонхоло тосхонуудай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудаар ябажа, ажал хэрэгтэйнь танилсаба. Сельскэ Советтэхи культурын эмхи зургаануудай ажал ябуулга хайшан гэжэ хүтэлбэрилдэг тухайгаа Хонхолын сельсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Митрофанов хөөрэбэ. Шагнагшад олон асуудал табижа, тодорхой харюунуудые абаа.

Саг үргэлжын комиссинуудай, депутадуудай, тэдэнэрэй бүлэгүүдэй хүдэлмэри эмхидхэхэ тушаа (хэшээлэй хоёрдохи темээр) Хонхолын сельскэ Совеэдэй комиссинуудай түрүүлэгшэнэр нүхэд Зименкова, Козлов, Рычкова, Медведев, Безбородова, Калиновска болон Мухар-Шэбэрэй сельсоведүүдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэнэр нүхэд Иванов, Ревенский гэгшэд үгэ хэлэжэ, ажалайнгаа дүй дүршэл дээрэ тогтобо.

Аймагай Совеэдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо, секретарь үзэгдэһэн темэнүүдээр тобшолол хэһэн, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Цыбиков нютагай Совеэдүүдэй урдахи ойрын зорилгонууд тушаа хэшээлнүүдэй түгэсхэлдэ элидхэһэн байна.

А. ЩЕПИНА.

ɪСОМОЛШУУД БА ТЭДЭНЭЙ АЖАЛ ХЭРЭГҮҮД

ТҮРҮҮШЫН ХАБАР

ЬАРЫН хахадай үеэр , таряашад хүбүүдэй үдэр ıгангүй ажаллажа, шэ-тарижа дүүргэхэеэ байһан ıин эгээл халуун хаһада колхозой 2-дохи отделе-жартын станда ерээ һэм-үдэр һалхитай хүйтэн урда һүниндөө шанга буугаад, харин үглөөгүүр сэлмэжэ, ёһотойл оройн дулаан үдэр боложо бай-ıаашье хара—аяар холын добонуудһаа нааша һаял ıһан тараалан нэмжыжэ, хоногто туйлай ехэ хүдэл-ıдэжэ байһанние элир-

ıсомолшуудта даалгагда-энэл даа,—гэжэ колхо-комольско организациин Николай Доржиев омо-ıоор хэлэнэ.

ɪарнин омогорхохоньшье ıшэ! Энэ жэлдэ комсомол-ɪлай тракторна бригада ɪдэжэ, мүнөө хабар залуу ıорнууд бэеэ даажа тү-тарилга хэжэ байна ха бригадада 2484 гектар даалгагдажа, «ДТ» түхэ-актор болон хэрэгтэй хү-ıын бусад машинанууд ɪэнхэй. Эгээл шухалань ıэнь колхозой правлени ɪтийна организациин за-ɪашадтаа ехэтэ найдаһан ɪн болоно.

ɪрэ урда хажууда тооһо ябаһан агрегадууд тээ-, тракторна бригадын залуу коммунист Жар-ɪанов иигэжэ хөөрэнэ:

ɪай хүбүүд ехэл эршэ ɪор ажаллана даа. Үдэр ɪхилжа, тарилгада һаад ɪаруулбашье һаань, 6 аг-ɪй бултадаа үндэр бүтээ-һайн шанартайгаар шэ-ɪарижа байна. Үшөө нэгэ ɪр иимэ сэлмэг наратай шэниисэеэ тарижа дүүр-

бидэ тарилга хэгдэжэ ɪарта өшөө һэмди. Сүхэ ɪүүн бэедэхи добоɪиг га-ɪн поли дээрэ 6 агрега-ɪга хэжэ байба. Селкэ-нүүдые шэрэжэ ябаһан зарим тракторнууд дээрэ бишыхан улаан туг далбажа, механизаторнуудай габшагай ажалай халуун амисхаал гэршэлэн һануулна. Тиин удан-шьегүй түрүүшын агрегадууд по-лиин захада ерэжэ, үрэһэ асарһан жолоошон Владимир Спиридонов тусгаар түхеэрэгдэһэн машинаяа сеялкэнүүдтэ дүтэлүүлнэ.

Тарилга дээрэ эрхимлэжэ ябаһан комсомолец Иван Дамбаевай агре-гадайхид 5 үдэрэй туршада 250 гектар шэниисэ тарижа, халаанай даабарние дунда зэргээр 150 про-цент дүүргэһэнэйнгээ түлөө социа-лис мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури эзэлжэ, 45 түхэригэй шанда хүр-тэһэн байгаа һэн. Мүн тус тустаа 200—195 гектар тарилга хэһэн комсомолшууд Дамба Вампилов, Бата-Очир Аюшеев гэгшэдэй агре-гадууд хоёрдохи һуури хубаалдаа.

30—30 түхэригэй шанда хүртөө. Комсомолец Улан Рабдановай аг-регадайхидшье энэ болзорто үдэр бүриингөө нормые дунда зэргээр 112 процент дүүргэв.

Гадна нэгэн доро гурбан трак-тор газар хахалалгада ябуулаг-даа. Трактористнууд Бадма-Цэрэн Бадмаев, Цэрэн Дугаров гэгшэд 6,5 гектар нормын орондо үдэр бүри 8—9 гектар газар хахалжа, һайн амжалта туйлажа гараа юм.

Хужартын тараалан дээрэ үдэр һүнигүй тракторнуудай дунгинэхэ шэмээ арбаад гаран хоногой тур-шада таһалдаагүй. Һүниин халаан-да газар хахалһан трактористнуу-дай үглөөнэй 6 часта ажалаа дүүр-гэмсээр, үдэрэй халаанайхид трак-тор болон сеялкэнүүдтээ техни-ческэ харууһа үнгэргэһэнэй һүүлээр тарилгадаа гарадаг байба.

Үргэн тараалангай дунда бага-хан добо дээрэхи ута сагаан бай-шан—полевой стан залуу таряа-шадай мэдэлдэ үгтэнхэй. Эндэнь амарха таһалга, мүн зөөлэн дэб-дихэртэй оронууд бии. Уужам һаруул столово доторнь 30—40 хүнэй нэгэн доро һуужа эдеэлхэ шэнэ клеёнкоор хушагдаһан зал-гаа ута стол, һандалинууд табиг-данхай. Гурбан поварнууд ажал-шадые хангана. Комсомолец Васи-лий Чагдуров түрүүтэй Люба Банзаракцаева, Вера Очирова гэг-шэд амтатай эдеэгээр механиза-торнуудые саг соонь хангахын ту-ла ёһотойл шадабаряа харуулжа байгаа бэлэй.

— Хамтадаа 50 хүн столоводо-мнай эдеэлнэ. Поварнууд һүниин 12 час болотор дежурланабди. Үглөөнэй 6 часта халаан һэлгэгдэ-нэ. Энэ үедэ түрүүшын эдеэ бэлэн болгоод байдагбди,—гэжэ ахалаг-ша тогоошон В. Чагдуров хөөрэнэ.

Улаан буланданьшье ороходо, нюдэндэ урин. ВЛКСМ-эй Устав-һаа абтаһан моральна кодекс зо-хид гоёор бэшэгдэжэ үлгэгдэнхэй. Механизаторнуудай социалис мү-рысөөнэй болон ажалай нэмэлтэ түлбэриин гуримууд эли тодоор бэшэгдэнхэй. Тусхайта самбар дээрэ ажалай үдэр бүриин дүн-гүүд тэмдэглэгдэнэ. Мүрысөөнэй һүүлшын дүнгөөр гаргагдаһан «Свежий ветерок» гэһэн хуудаһан дээрэ түрүү механизаторнуудай габшагай ажал хэрэгүүд тухай уряал магтаалта үгэнүүдые унша-набди. Эдэ бүгэдые эмхидхэлгэдэ комсомолой организаци, тэрэнэй секретарь Н. Доржиев ехэхэн оролдолго гаргадаг байха юм. Мүн улаан булангань шэнэ газетэ аса-рагдана. Шэнэ радиоприемник дуугарна.

Ажаглажа харахада, залуушуул газарайнгаа бодото эзэд шэнгеэр лэ хүдэлнэ. Халаанаа дүүргээд амаржа байһан залуу механиза-торнуудай хөөрөөнһөөшье, халуун ажалай гуламта болоһон эндэхи полевой стан дээрэхи ажабайдал-һаашье ойлгоходо ажал хэрэгээ һайн мэдэдэг, уялга харюусалгаяа гүнзэгыгөөр мэдэрдэг хүдөө нюта-гай ёһотойл ажалша залуу хүбүүд, басагад эсэгэнэрэйнгээ алдарта хэ-рэгые найдамтайгаар үргэлжэ-лүүлжэ байна гэжэ сэхэ хэлэлтэй.

Комсомол-залуушуулай бригада табан жэлэй гурбадахи жэлдэ гек-тар бүриһөө 14 центнер шэниисэ ургуулжа абаха уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын, түрэл комсомолойнгоо 50 жэлэй ойе эр-хим амжалтаар угтахын тулада түрүүшынгээ шухала алхамые ам-жалтатайгаар хэжэ гараба.

Тиин мүнөө Хужартын стан тээһээ харахада зүг бүхэнһөөнь хүреэлһэн захагүй үргэн полинууд дээрэ тараанай ургаса жэгдэрэн бултайжа, һаруул ногоон үнгөөр туяаран, залуу таряашадай нюдэ баясуулна.

Д. ДУГАРОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: социалис мүры-сөөндэ эрхимлэһэн комсомолшуу-дай агрегадуудай трактористнар Иван Дамбаев, Улан Рабданов.

Хяагтын аймаг.

Депутат һунгуулиингаа округто

ДУРАДХАЛНУУДЫЕНЬ ГОЛ АНХАРАЛДА АБАН...

Һунгагшадайнгаа дунда депу-тадуудай эмхидхэдэг гол хүдэлмэ-рин хадаа ажалшадай дурадхал, һанамжануудые дүүргэхэ хэрэг болоно бшуу. Минии һунгуулиин округойхидой һанаһан, хүсэһэ-ниинь диилэнхидээ саг соогоо бэе-лүүлэгдэнэ.

Депутадуудай һунгуулиингаа округуудтахи хүдэлмэри һайнаар ябуулхын тула арадай һунгамал-нууд өөһэдөө оролдохыгоо ха-жуугаар, ниитын эмхи зургаануу-дые эдэбхитэйгээр хабаадуулбал, һайн үрэ дүн туйладаг байна.

Железнодорожно районой ажал-шадай депутадуудай Соведтэ авиа-ционно заводой посёлогой һунгуу-лиин округуудһаа дэбжүүлэгдэһэн бүлэг депутадууд тад тудтамнай ороһон һанамжа, дурадхалнуудые хамталан хаража үзэһэн байна-бди. Тиихэдэмнай дурадхал, һанам-жануудай гол түлэбынь посёлогой хүн зоной гэр һуудалай хангалта һайжаруулха, үхибүүдэй, хүдэл-мэришэдэй амаралтые һайнаар үн-гэргэхэ тушаа асуудалнууд годор-һон байна.

Депутадуудай үүсхэл эдэбхеэр, авиационно заводой дирекциин, профсоюзна организациин болоод олониитын халуун туһаламжаар нёдондоной шэнэ зарлалай һунгал-таһаа хойшо ажалшадай сүлөө са-гаа аятай һайнаар үнгэргэхэ та-ладань горитой юумэн хэгдээ. Бай-гал далай шадар «Котокель» гэжэ үзэсхэлэн һайхан нуурай дэргэдэ 100 хүнэй нэгэ доро амарха аян-шалгын байшан баригдажа, ашаг-лалгада үгтөө. Поселок дээрэ спор-тын зал нээгдээ, сана, коньки үгэхэ прокатна пункт тогтоогдоо. Үбэлдөө уһанда шунгажа байха бассейн баригдажа байнхай.

Урданайхиһаа сэсэрлиг ногоо-гооро нилээд үргэдхэгдэһэн, гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн, шэнэ шэнэ түхеэрэлгэнүүдтэй болоһон культурымнай парк июниин 1-дэ баяр баясхалангай оршон байдал-да нээгдээ.

Манай посёлогтохи депутадуу-дай, заводоймнай эхэнэрэй сове-дэй (түрүүлэгшэнь К. Г. Фокина) үхибүүдэй дунда хүдэлмэри ябуул-ха комиссиин (М. С. Кочержин-ская толгойлно) халуун үүсхэлээр һурагшадай зунайнь амаралтые эмхитэй зохидоор үнгэргэхэ һайн арга боломжонууд байгуулагдана.

Тиин заводой хүдөө нютагтахи пионернүүдэй лагерьта 900-гаад үхибүүд, тиихэдэ посёлогтохи элүүржүүлгын талмайнуудта 700 һурагшад амарха. Найман ондоо маршрудаар 1—5 хоногой аян-шалга эмхидхэгдэжэ, тэрээндэ 1500 үхибүүд хабаадахаар хараа-лагдана. Аяншалга бүхэн тусхай зорилготой, һонирхолтой байха.

Комсомолой комитедэй зохёоһон программаар 50 хүнэй хабаадал-гатай дүрбэн хоногой аяншалга 20 онуудай комсомолшуудай түү-хэтэ замаар үнгэргэгдэхэ гэжэ бэ-лэдхэгдэжэ байнхай.

Эмэй сэсэг ногоонуудые түүхэ, хомор ургамалнуудай гербари су-луулха зорилготойгоор нэгэ бүлэг һурагшад Сэлэнгын аймагай За-гаһата нуур хүрэтэр аяншалхаяа табан сүүдхээр гараба. Нуурай эрьедэ майхангуудые татажа байр-лаад, аяншалагшад амарха, уһанда орохо, загаһа хахуулидаха, эдир фотографууд бүхы замдаа дайрал-даһан һонирхолтой зүйлнүүдые фото-зурагта буулгаха юм. Ганса эдэ аяншалагшад бэшэ, бүхы маршрудуудта хабаадагшад ябада-лайнгаа дүн гарган фотоальбомуу-дые хэхэ, үдэр үдэрэйнгөө һони-ниие тэмдэглэһэн дэбтэр бэшэхэ юм.

Амаралтын үдэрнүүдтэ хүдэл-мэришэд городһоо хүдөө гаража, үзэсхэлэн газарнуудаар үхибүү-дээрээ нэгэн-хоёр хоногоор аян-шалдаг заншалтай. Энэ үүсхэлтэ хэрэг олоной хүдэлөөнэй шэнжэ-тэй болгохын зорилгоор заводой цехүүдэй профсоюзай эмхинүүд өөһэдынгөө хүтэлбэри доро абажа, хүдэлмэришэдэй коллективээрээ гэр бүлынхидтэеэ хамта аяншал-гада улам эмхитэйгээр гарадаг бо-лохын тула тодорхой хэмжээнүү-дые хараалаа. Амаралтын үдэр бү-хэндэ цехүүдэй коллективүүд гра-фигай ёһоор бүлынгөө гэшүүдтэй суг хүдөө тала руу автобусуудаар гаража, бүхэли үдэрөө байгаалиин аглагта хүхюун зохидоор амарна.

Депутадуудай зууршалгаар за-водой гэр һуудалай-коммунальна таһагай зөөри хэрэгсэлээр, хүдэл-мэришэдэй, тэдэнэрэй бүлэнэрэй халуун туһаламжаар тосхоноймнай үхибүүдэй, мүн ехэшүүлэйшье, спортивна мүрысөө, наада эмхид-хэхэ 13 талмай ехэ ехэ гэрнүү-дэй газаагуур, квартал, микро-районуудта байгуулагданхай. Тал-май бүхэндэ волейболоор, футбо-лоор наадаха газар, теннисэй стол, баскетбольно талмай бии юм. Спортивна талмай бүхэндэ ходо-доо хүхюутэй, шууяатай байдаг. Үдэртөө зунайнгаа амаралтада та-раһан һурагшад, хүдэлмэриин һүүлээр залуушуул спортын һорёо хэжэ, махабадаа шангадхана, ашатай туһатайгаар сүлөө сагаа үн-гэргэдэг байна.

Зунайнгаа амаралта гэртээ үн-гэргэжэ байһан үхибүүдые спорт-һоо гадна, бусад һонирхолтой кру-жогуудта хабаадуулхын тула «Юность», «Орленок» гэжэ эдир-шүүлэй хоёр клуб хүдэлнэ. Гэндэ 6—7 янзын элдэб кружогууд эм-хидхэгдэнхэй, тэдэнэй зэргэдэ хэ-дэн зуугаад үхибүүд зунай үедэ нэмэжэ бэшүүлээд, таһалдалтүй-гөөр ябана.

Эдиршүүлэй, һурагшадай дунда эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын хү-дэлмэри үргэнөөр, һонирхолтой-гоор ябуулха хэрэгтэ үхибүүдэй комиссиин гэшүүд тон эдэбхитэй-гээр хабаадана. Тэдэнэрэй эгээл шударгышуулые нэрлэбэл, инже-нер-электрик Энгельсина Осодое-ва, 23-дахи таһагай хүдэлмэришэн Валентина Солянова, цехэй ажа-хые даагша Лидия Желевая, тех-нолог Валентина Исаева болон бусад. Үхибүүдэй комисси, эхэ-нэрнүүдэй совет болон ниитын бэ-шэ эмхинүүд зунай элдин сагые зүбөөр ашаглажа, хүдэлмэришэдэй, тэдэнэрэй үхибүүдэй улам һай-наар амарха ябадалыень хангахын тула бүри даамгайгаар орол-дожо байхань найдамтай.

Минии һунгуулиин округой ажалшадай һүүлэй үедэ дурадха-һан һанамжанууд тушаа хоёр үгөөр тэмдэглэбэл, гурбан мэдүүл-гэ ороһон байгаа. Тэдэнэй үндэ-һөөр Чайковскиин нэрэмжэтэ үйл-сэдэ үхибүүдэй спортивна талмай баригдаа. Залуу хүдэлмэришэдэй хамтын байрада теннис, волейбол наадаха түхеэрэлгэ хэгдээ, баян үгтөө. Байрын хоёр гэртэ халуун уһа оруулха хүдэлмэри барилгын түсэбтэ оруулагдаад, намар боло-тор бэелүүлэгдэхэ болоо.

Гэр һуудалайнгаа улам түбхи-нүү байха, һайнаар амарха бүрэе хүдэлмэришэд үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ туйладаг гээшэ. Үйлэдбэ-риие амжалтатайгаар эмхидхэн ябуулха хэрэгтэ саг үргэлжэ эдэб-хитэйгээр хабаадалсахынгаа ха-жуугаар, хүн зоной ажаһуудалайнь асуудалнуудта халуун анха-рал хандуулдаг байха ёһо хадаа депутат бүхэнэй нангин уялга ха юм.

К. ШЕРХОЕВ,
Улаан-Үдэ городой Железно-дорожно районой ажалшадай депутадуудай Соведэй депутат.

МАНАЙ ШАЛГАЛТА

ТАРҺАН ГУЛАМТА, УНТАҺАН ЭМХИНҮҮД

ɪтын совхозой дүрбэдэхи ıин түб тосхон—Бахлайта. соёлой-ниитын, уран хүдэлмэри эрхимээр ɪаараа, элидхэл хөөрэл-үнгэргэлгөөрөө бүхы ɪ-ɪгоо хоёр-гурбан жэлэй нилээдхэн суурхаа бэ-ɪхидхэлтэй һайн байбал, ıэжэ, бүтээжэ болохо га-ɪайлбал, энэ жэл хэблэл тэндэ почтальон Б. ɪ. ɪагай оролдолгоор арга-ɪшатайгаар үнгэрөө нэл. табин урхэтэ айл бү-ɪзетэ, журнал абана. Жэ-, Владимир Аюшеев 70 ɪхэригэй, Ванчин Ран-ɪаран түхэригэй хэблэл аргагүй һонирхон унша-ɪ. Иимэшүүл тэндэ олон. Бахлайта анханай-«шагнадэшье» хүрэхэеэ Тэндэ клубайнь эдэб-ɪоор хүдэлнэгүй, холын ошохоһоо байтагай тос-ɪинайнгаа хүн зониие ɪй, недели соогоо арай-хоёр дахин кино хэ-болоод лэ, хамаг ажалаа ɪархина. Оройдоол хоёр ɪэшэ бүришье энэ кино ɪайгаа һаань, орохо хэ-ɪхол һэн ха даа. Юрэдөө ɪхадань, киномеханигай ɪдэжэ» ябахадань, айм-ɪтиин дирекци юу хара-ɪаб! Тиигээд клубай до-орожо харагты—тэндэ стенд, саг үргэлжые, зурагдаһан лозунг бай-Ойдоол дүрбэхэн стул-лэ, тэдэнь хүнэй һуухын аргагүй. Хирпиисэгүй дээрэһэ хоёр пеэшэнүүдынь дутуу бариг-даад орхигдошонхой. «Мэнэ мэнэ түхеэрхэбди, даб дээрээ материал-гүйбди»,—тээд лэ, совхозой хү-тэлбэрилэгшэд клубай хүдэлмэри-лэгшэдые хубхай хооһоор най-дуулна.

Эндэ ниитэ-ойлгууламжын, уран һайханай хүдэлмэри огто ябуулаг-данагүй. ямаршье совет байхагүй.

Дурсагдаһан тосхондо залуу-шуул яһала олон. Арбаад комсо-молшуудшье бии. Илангаяа соёлэй хүдэлмэри ябуулха гээ һаа, эдэ-нэр юушье хэжэ байһан, хэхэшье зон. Теэд тэдэниие хүтэлбэрилэн толгойлхо комсомолой эхин орга-низаци бутаршанхай. ВЛКСМ-эй совхозой комитедэй секретарь нү-хэр Батожапов иишэ аяар таба һара соо арайхан гэжэ нэгэ дахин ерээ, тиигээдшье мүртэй юумэ хээгүй.

— Январь һараһаа эхилжэ взносоо түлөөгүй байгшаб. Секре-тарьнай энэ жэлэй эхин дээрэ нэ-гэ дахин үзэгдөөд, мүноөшье хү-рэтэр ула мүрөө харуулдаггүй. Тэрэниие ёһоор танихашьегүйб. Юүтэй хэжэ ябадаг юм агшаб? Малшадта центрһээмнай нэгэшье агитбригада ерэдэггүй. Тиимэ юумэн бии юм агша гү али үгы гү. Юрэдөө гайхалтай болоод байгша,—гэжэ ВЛКСМ-эй гэшүүн, медфельдшер Софья Дашидоржие-ва гомдоно.

Гадна тосхондо нютагай бүхы интеллигенциин — пропагандист болон лекторнүүдэй данса байдаг. Гансал саарһан дээрэ! Тэдэнэй уншаһан, бүтээһэн юумэн үгы.

Эндэ хэн зэмэтэйб? Нэн түрүүн клубые даагша Жанчикова Вера! Тэрэ хадаа совхозой центрһээ гү, али отделениин хүтэлбэрилэгшэ-дэй ерэжэ туһалхые хүлеэнгүй, «унтаһан эмхи, унтарһан гуламта» һахяад лэ һуунгүй, харин өөрөө үүсхэл оролдолго гаргажа, ядахын сагта уран һайханай хү-дэлмэри ябуулха ёһотой байгаа бшуу. Далан долоон шалтагаан дурсаад лэ, үдэр үнгэргөөд салин абаад һууханаа амар бэлэн юун байха бэлэй.

Мүн иимэ эхи захагүй, эмхи журамгүй болоһон газарта отделе-ниин партийна организаци (секре-тариинь нүхэр Доржиев) юу хара-жа байдаг гээшэб? Бүришье гай-халтай.

Иигэжэ соёлшодойнгоо, отделе-ниинхидэйнгээ хүн зоноо, илангаяа малшадаа хэрэглэхээ болёод, ан-ханайнгаа һайн һайхан ёһо зан-шалые мартажа, эдэбхи зо-ригоо мохоожорхёод байхадань Хэжэнгын совхозой партком (сек-ретариинь нүхэр М. Г. Санжими-тыпов), рабочком (нүхэр Афанась-ев) юу бодоноб?

Бахлайтада хэды болотор иимэ эмхи гуримгүй байдал үргэлжэлхэ юм? Залуушуулай, малшадай соё-лой эрилтэ хэзээ хангагдажа эхилхэ юм?

С. МАНГАТАЕВ,
«Хэжэнгын гол» газетын редакциин корр.

М. ЦЫРЕНОВ,
манай тусхай корр.

О

Сэмбын фабрикада—дуулаа һэн гүт? —
Сэбэрхэн басагад олон юм гээ.
Ажалдаашье бэрхэ,
забһарлалгын үедэ
Амаржашье шададаг зон юм гээ.
Ф. СОРОКИНОЙ фотоэтюд.

ɪЭЙ ДҮЙ ДҮРШЭЛ— ЕХЭ БАЯЛИГ

КПСС-эй Алтайн хи-ɪдэй ээлжээтэ плену-ɪндэ заводууд, комби-колхоз ба совхозуу-ɪилэгшэд, партийна, ɪсомольско хүдэлмэри-ɪдаа. «Социалис ажа-ɪхижүүлхэ талаар хи-ɪйна организациину-ɪи шангадхаха тухай» ɪайкомой секретарь ɪовой элидхэлые пле-ɪагшад зүбшэн хэлсээ.

ɪ партийна организа-ɪадамараар хүдэлдэг ɪнүүд пленум дээрэ байна. Барнаулай ко-ɪой хизаар соогоо тү-ɪэгэн гэжэ тоологдо-ɪнь тушаан болоһон Үйлэдбэриие бүри бол-ɪилхэ, журам дээшэ-ɪлай ба ажаһуудалай һайжаруулха тухай ɪиин коммунистнууд оролдолго гаргажа ɪсөөнэй ябаса, журам ɪ ямараар табигдаһан ɪдэй начальнигуудай дирекци, партийна ɪком арбан хоног бү-ɪжа байдаг. Үйлэдбэ-ɪ заводой газаа тээшье ɪн нэгэшье баримта ɪ хандуулагдангүй

«СИБИРИИН ГАЗАР ДЭЭРЭ...»

Үйлэдбэриин коллективүүдтэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри шангад-хаха хэмжээнүүдые пленум хараа-лаа. Түрүүшүүлые ёһолон хүндэ-лэлгын үдэшэнүүдые, ажалай ве-терануудтай уулзалгануудые бүри олоор үнгэргэдэг байха гэжэ шийд-хэгдээ. Колхоз, совхозуудта бри-гадануудай ниитын соведүүд, эдир багашуултай хүдэлмэрилхэ сове-дүүд, хүдэлмэришэнэй нэрэ хүн-дын соведүүд байгуулагдана. Тү-рүүшын салин хүлһэ абаһан үдэр-нүүдые, ажалай дэбтэр, паспорт үгэлгые, разряд олголгые, залуу хүнүүдые комсомолой гэшүүндэ абалгые баярай оршон байдалда тэмдэглэхэ гэжэ шийдхэгдэһэн байна.

КОКСОВО БАТАРЕЙНҮҮД ОЛОН БОЛОНО

НОВОКУЗНЕЦК. Баруун-Сиби-риин металлургическа заводто табадахи коксово батарейн барил-га эхилээ.

Энэ хадаа урда тээнь баригда-һан бүхы батарейнүүдтэ орходоо ондоо юм гээд заводой коксохим-үйлэдбэриин начальник, Социалис Ажалай Герой С. А. Гайнанов ТАСС-ай корреспондентдэ хэлээ. Коксолдог камера бүхэнэй ашаг-та хэмжээниинь 32 кубометрһээ ехэ байхаар анха түрүүнээ бүтээгдэхэ байна. Газ дамжуулан үгэлгын шэ-нэ технологи хэрэглэгдэхээр про-ектын ёһоор хараалагдаһан бай-на. Юрэнь батарейдэ хажуу тээ-һээнь газ үгэхын орондо дороһоонь үгтэдэг болохо, энэ хадаа газ бүри жэгдээр дамжуулха ябадал ханга-ха.

Шэнэ батарей мүнөө бии бай-һан ехэ хэмжээнүүдэй батарей-нүүдтэ орходоо 30 мянган тонно кокс ехээр жэл бүхэндэ гаргаха юм.

БЕТОНОЙ ШЭНЭ ЗАВОД

СНЕЖНОГОРСК (Красноярска хизаар). Усть-Хантайска ГЭС-эй барилга дээрэ бетоной хоёрдохи шэнэ завод продукци үгэжэ эхилээ. Дошхон, түргэн Хантайка мүрэ-ниие хазаарлахын тулада мүнөө бетон эгээн лэ шухала барилгын материал болоод байна. Эндэ 65 метр үндэртэй бетон хаалта бол-хогдожо байнхай.

СИБИРИИН ЗАЛУУ ЭРДЭМТЭД

ЭРХҮҮ. Зүүн Сибириие залуу, урган хүгжэжэ байһан эрдэм нау-кын хизаар гэжэ нэрлэхэ ёһоо-роол нэрлэдэг. СССР-эй Наукануу-дай академиин Сибириин отделе-ниин Новосибирскын академгоро-догой удаа орохоор хоёрдохи науч-на центр Эрхүүдэ хүдэлжэ, мүн баригдажа байһаар. Мүнөө тэрэ центр найман томо институдые нэ-гэдүүлнэ. Тэрээнһээ гадна һалба-ринуудай 13 научно-шэнжэлэлгын институт, 7 дээдэ һургуули, тэрэ тоодо ороной зүүн зүгтэхи эгээн лэ үнинэй Эрхүүгэй гүрэнэй А. А. Ждановай нэрэмжэтэ университет эндэ бии. Эрхүүгэй областьдо мү-нөө 18 мянга гаран научна хүдэл-мэрилэгшэд ажаллана. Тэдэнэй диилэнхи олонхинь дээдэ һургуу-линуудые һаяхан дүүргэһэн за-луушуул юм.

Залуу мэргэжэлтэдэй зохёон байгуулхы хүсэлэл оролдолго нэ-гэдүүлэтдэнхэй. Комсомольско ор-ганизацинуудай үүсхэлээр залуу эрдэмтэдэй областной совет Эрхүү-дэ байгуулагдаа. Тус совет залуу научна хүдэлмэрилэгшэдэй ургал-тада, тэдэнэй научно-техническэ хэмжээе дээшэлүүлгэдэ, зохёон байгуулхы шадабариень хүгжөөл-гэдэ туһалха үүргэтэй юм. Темати-ческа конференцинүүдые — за-луушуулай научна зохёолнуудые харалгын хүдэлмэриие совет тэл-гойлдог.

Залуу эрдэмтэдэй областной со-ведэй консультантнуудаар Сиби-риин элитэ эрдэмтэд академик Л. А. Мелентьев, СССР-эй Наука-нуудай академиин гэшүүн-коррес-пондент М. М. Одинцов, физико-математическа наукын доктор В. А. Буравихин, профессор Л. А. Петров болон бусад баталагдаһан байна.

ШУБУУДАЙ ФЕРМЭ

НОВОСИБИРСК. Эм домой шанартай «алтан үндэгэ» түрэдэг гэжэ хэлсэдэг перепелконуудай фермэ Новосибирскэ областиин то-мо шубуунай совхозуудай нэгэн бологшо Тальменскэ шубуу үсхэ-бэрилтын совхоздо бии болоо. Шэ-нэ һалбари ажахыда энэ хабар бии болоһон аад, түрүүшын про-дукци үгөөд байна. Совхозой инку-баторһаа хоёрдохёо дальбараануул абтаа. Мүнөө фермэдэ 600 томо перепелко, мүн лэ тэды шэнээн недели болоһон дальбараанууд бии.

Энэ шэнэ хэрэг эрхилхээр эгээн лэ дүршэлтэй шубуушадай нэгэн Раиса Кондрашина табигданхай. Тэрэ шубуудта орёо нарин тэжээл бэлэдхэхэ, байрын хүйтэн дулаае тааруулха гэхэ мэтын онол арга-нуудые түргэнөөр шудалаа.

Ажахын үнэтэ һалбари байгуул-гадань новосибириинхидтэ Крас-нодарай хизаарай, Омско областиин шубуушад туһаламжа үзүүлһэн байна. Тэндэһээ тальменцүүд ин-кубаторта табиха үндэгэ болон үнэтэ зүбшэлнүүдые абаһан бай-ха юм.

ЭСКИМОСУУДАЙ БИИ БОЛОҺОН ТУХАЙ ЭРДЭМТЭДЭЙ ТАЙЛБАРИНУУД

МОСКВА. Чукоткын эртэ урдын хулинсагууд 2000 жэлэй урда тээ хүүрнүүдэй археологическа мал-талганууд эскимосуудай элинсэг эдэ нютагуудта ажаһуудаг байгаа гэжэ үнэмшүүлээ. Беринговэ хоо-лойн райондо тэрэ шадарай газар дээрэ ангуушад-эскимосуудай ажахын байгууламжа ба болбосо-рол бүридэһэн байгаа.

Эдэ хүүрнүүдые совет эрдэмтэд һүүлшын арбан жэлэй турша соо шэнжэлээ. Эртэ урдын Беринговэ далайдахи болбосоролдо — түүхэ-дэхи эгээн лэ үнинэй эскимосуу-дай нэгэндэ хабаатай ажаһуудалай предмедүүдэй угаа баян коллекци суглуулагдаһан байна. Тусхайл-бал далайн агнууриин гол зэбсэг бологшо гарпунуудай 660 гаран зэбэ олдоһон байха юм. Энэ хадаа Хойто зүгэй арадуудай түүхые үе үедэ хубааралхада шухала үүргэ дүүргэхэ байна.

Моржын яһаар хэтдэһэн аад, шубуунай, амитадай болон хүнэй дүрсэнүүдые һиилэһэн пластинка-нууд мүн лэ энэ болбосоролдо за-маадана.

Эскимосуудай болбосорол тэрэ-нэй хэдэн олон зуун жэлэй турша соо уг залгамжалдаг байһанайнь жэшээ болоно үгэнэ гэжэ эрдэмтэд тоолоно.

(ТАСС).

ФИЛИАЛТАЙ БОЛОХОНЬ

Ажалайнгаа хэрэгээр Тэлимбэ нютаг ерээд, совхозой конторо орохоо ябатарни, хоёр үбгэд уул-заад:

— Тэрүү тэндэ юугээ баһа ба-рихаяа түхеэрээ гээшэб?—гэжэ нэ-гэниинь һураад, гудамжын нүгөө захада ябталагдаһан обоо хүбөө модод тээшэ зааба.

— Бү мэдээлши. Юу гайхаа гээшэбши, үдэр бүхэндэ шэнэ гэр бодоно бшуу,—гэжэ хоёрдохинь харюусаа бэлэй.

Тэрэ хоёр үбгэдэй иигэжэ хөө-рэлдэхэньшье гайхалгүй. Тэлимбэ нютаг жэлһээ жэлдэ болбосон тү-хэлтэй боложо, һаруул уужам гу-дамжануудаарнь шэнэ гэрнүүд дэнхын бодоно. Хүн зоной ажаһуу-далай эрилтэ хангаха комбинат, оёдолой мастерской, бани гэхэ мэ-тэ бүгэдөөрэн эндэ бии. «Комсо-мольский» совхоз өөрын мэргэ-жэлтэдтэй болохые оролдоно. Улаан-Үдын ТЭЦ-эй туһалалса-һанай ашаар механизациин учи-лищиин байрын торхо ойдо бод-хоогдоод, тэрэнэйнь һуури нюта-гай тэгэн дунда мүнөө табигдажа байна. Парһатын ПТУ-гай филиал болохо тус һургуулида «Комсо-мольский» совхозой хүбүүд, баса-гадһаа гадна, хүршэ ажахынуу-дай залуушуул һураха аргатай.

А. БАБУШКИН.

Яруна.

СОВЕТ-МОНГОЛ ХАНИ БАРИСААНАЙ УУЛЗАЛГАНУУД

Эб найрамдал болон хани барисаагаа улам саашадань бэхижүүлхын тула совет-монголой хилэ шадар уулзалганууд үнгэргэгдэжэ эхилбэ. Монголой Арадай Республикаһаа МНР-эй Наукануудай академиин президент Б. Ширендыб, поэт Ч. Чимид, суута дуушан нүхэр Жаргалсайхан, мүн партийна, элүүрые хамгаалгын болон бусад хүдэлмэрилэгшэд, журналистнуудһаа бүридэһэн делегаци манай Буряад орондо айлшалан ерэбэ. Тус делегацине МНР-эй Арадай Ехэ хуралай түрүүлэгшэ Б. Ширендыб толгойлно. Тэдэнэр бултааран Хяагта хотодо ажалшадтай хани халуунаар уулзаба. Мүнөөдэр улаан-үдынхидтэй золгоод, удаань Шэтэ мордохо юм.

«БАЙГАЛ» АНСАМБЛИИН БАХАРХАМА ТОГЛОЛТО

СССР-һээ ерэһэн дуу, хатарай «Байгал» ансамбль манай орондо айлшалан тогложо байна. Арадай хүгжэм дуунай үндэһэ һуури дээрэ дэбжэн хүгжэһэн тус ансамбль Буряадай дуу хүгжэмэй эрхим бүтээлнүүдые арад олондо нэбтэрүүлхэ талаар ехэхэн ажал хэһэн бэлэй. Эдэнэй программада Буряадай дуу хүгжэмһөө гадна, В. Мурадели, В. Соловьев-Седой, С. Туликов, И. Дунаевский гэхэ мэтын совет алдарта композиторнуудай, мүн социалис оронуудай дуу, хатарнууд нилээд олон. «Байгал» ансамбль 1959 ондо Москвада Буряадай соёлой, уран зохёолой арбан хоногто амжалтатайгаар хабаадалсахаһаа гадна, Советскэ Союзай олон газар нютагуудаар аяншалан тоглоһон байна.

Энэ ансамбль 1956 ондо монгол арад уласта ерэжэ наадаад, 1967 ондо Сэлэнгын аймагта болоһон монгол-совет залуушуулай ехэ нааданда хабаадалсаһан юм.

...Саһата үндэр Саян уула, мүнгэн долгито Байгал далай, ой тайга, тала талмай харуулһан нютагай үзэмжэтэ һайхан зурагаар шэмэглэгдэһэн сценэ. Хоца Намсараевай үгэ дээрэ зохёоһон РСФСР-эй искусствануудай габьяата ажал ябуулагша Б. Ямпиловай «Ленин тухай дууе» Буряадай АССР-эй габьяата артист Ким Базарсадаев гүйсэдхэбэ. Оркестр, дуушадынь мүн лэ габьяата артист Чингис Павловай ударидалга доро наадаба. Дуулажа байгаа дуунай удха үгүүлгые шадамараар элирүүлэн гаргажа, харагшадые өөртөө татажа шададагынь Ким Базарсадаевай уран шадабари болоно. Мүн лэ композитор, габьяата артист Чингис Павлов дуу болон хүгжэмэй хүбиие тон шадамараар ударидана.

Бидэ бүхэнэй анханай танил, Россин Федерациин габьяата артист Чимита Шанюшкина хадаа Ч. Павловай «Шог дуу», С. Хамидай «Алтан гургалдай», Л. Дашнямын «Жонон хонгор» гэхэ мэтын олон дуунуудые дуулаба. Ч. Шанюшкинагай хоолой уянгатай нарин байхаһаа гадна, дуунай удха һанаае гүнзэгыгөөр элирхэйлжэ шададаг байна.

Россин Федерациин габьяата артист Абида Арсаланов хадаа Д. Аюшеевэй «Баян колхоз», «Хонишон басаган», Д. Жалсараевай «Янжимаахан», С. Гончигсумлаагай «Уняар татаһан уулын дээгүүр», Буряад арадай шог «Митэбэй Долгор» гэхэ мэтын дуу аргагүй һайхан хоолойгоор дуулажа, монгол харагшадай һонирхолые ехэтэ татаба.

Буряадай АССР-эй арадай артист Оюун Тумурова сценэ дээрэ гаража, «Буряадай мэндэшэлэлгын хатар», Баруун Монголой хатарые шадабаритай һайханаар түйсэдхэбэ.

Буряадай АССР-эй габьяата артист Клавдия Шулунова Эхэ орон тухай уянгата дуунуудые гоёор дуулаба.

РСФСР-эй габьяата артист Баяр Егоров абьяас бэлиг түгэлдэр хатаршан юм. Тэрэ «Бугуулишан» гэжэ хатар гансаараа наадахадаа адуу моринdo бэрхэ эрын шадалые хурсаар харуулба. Ансамблиин дуушад өөһэдөө дуулахадаашье, мүн хатарай хүгжэм, хүдэлөө дууряан уянгалхадаашье хурса һэргэлэн байжа, харагшад түмэнэй сэдьхэлые татаха шадалтай байна. Эдэ хатарнуудые найруулан табигша Россин Федерациин габьяата артист М. Арсеньев, М. Годенко гэгшэдэй ехэ шадабаринь эндэ тодорхойгоор харагдана.

Энэ хамта олон соо дуушан Дарима Николаева, хатаршан Светлана Халбаева гэхэ мэтэ ерээдүйн мэргэжэл абьяастан олон.

«Байгал» ансамблиинхидай наадалга гүн удхатай, үргэн дэлисэтэй, үнэхөөр бахархама һайханаар үзэгдэжэ байна.

Б. РАВДАН.
(Монголой «Үнэн» газетэһээ абтаба).

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН:

Ц. БАЛБАРОВ,

Буряадай Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ драмтеатрай директор

Совет болон монгол искусство хоорондоо ехэ нягта холбоотойгоор хүгжэнэ. Энээниие манай республикын жэшээ дээрэ харуулая.

МНР-эй Нацагдоржийн нэрэмжэтэ драмын болон манай Буряадай Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ хоёр театрнууд аха дүүнэр мэтэ болонхой.

Бидэнэр 1965 ондо хүршэ орондоо хүндэтэй уригдан ошожо, хаба шадал соогоо наадажа, дэлхэйн, арадай классикын дээжэнүүдые, буряад зохёолшодой зүжэгүүдые аха дүү монгол нүхэдтөө харуулаа һэмди, ехэ һайшаал магтаалдашье хүртөө гээшэ һэмди.

Тиихэ зуураа, МНРП-гэй хүтэлбэрилэгшэд Ю. Цеденбал түрүүтэй морилжо, зүжэгүүдыемнай хараһан, бидэ өөһэдөө Монголой правительствын шагнал хайрануудташье хүртэһэн байгаабди. Энээниие өөһэдымнай амжалтын гэршэ гээшэ гэжэ баясан ойлгохо зуураа, хани арадайнгаа халуун һайшаалда хүртэһэнөө хэмгүй ехэ омогорхолтойгоор мэдэрээ һэмди.

Бидэнэр мүн монгол артистнуудай бэлиг шадабаритай танилсажа, тэрэниинень халан абахадаа сэдьхэлээ ехээр ханаа һэмди.

Баһа Улаан-Баатар, бэшэшье хото, аймагуудта, предприяти, эмхи зургаануудта хүндэтэй халуунаар угтуулһанаа мартахын аргагүй юм.

Гадна манай эндэ 1967 онсой зун МНР-эй Нацагдоржийн нэрэмжэтэ драмын театр айлшалан буужа, хүндэтэй хүгтэйгөөр угтуулжа, бэлиг шадабаряа харуулһан, тон ехэ амжалтатайгаар наадаһан юм.

Мүн Монголой дууша, хатарша залуушуул Буряад орондо ерэжэ, хэды ехээр суурхаа алдаршаа һэн бэ!

Дорнод аймагай Чойбалсан хотын театрта ажаллажа байха үедөө суута дуушан Жаргалсайхан манай аймагуудаар ябажа, бэлиг шадабаряараа гайхуулһыень магтан дурдамаар лэ.

Иигэжэ бэе бэедээ саашадаашье айлшалалсажа байхамнай дамжаггүй.

Юрэдөө хэлэхэд хөөрэхэ болоо һаа, һонирхолтой юумэнүүд олон даа!

Монгол арадтай хани барисаанайнгаа нимэ бата бэхи һайханаар хүгжэжэ байһанда бултадаа баяртайнуудбди.

Ш. ЧУЛТЕМЖАМЦ

— Монгол арад уласай ерээдүйн мэргэжэлтэд Улаан-Үдэ хотын 15-дахи профессионально-техническэ училищида олоороо һуралсадаг. Би эндэ МНР-һээ ерэжэ, оршуулагша-мастераар хүдэлнэб.

Мүнөө жэл тус училищиие 106 хүн дүүргэбэ. Тэдэниие багша-мастернууд А. Л. Глушко, А. Г. Делов болон бусад аргагүй оролдосотойгоор һургана. Залуушуулнай булта барилгын элдэб мэргэжэл шудална. Өөһэдөө тэдэнэр теори үзэхэһөө гадна, барилга дээрэ бодотоор хүдэлөө, ажалай амта таняа.

Совет инженер-мастернуудай хүтэлбэри доро монгол залуушуул ехэ дуратай, шуналтайгаар һуралсана, ород хэлэншье шудалангхайнууд. Олонхинай ород хүбүүд, басагадтай һаадгүй бэрхээр хөөрэлдэдэг болонхой. Саанаһаашье эдэмнай ехэ һайнаар һуралсаха, совет хани нүхэдэйнгөө ажалай болон хүмүүжүүлгын баян дүй дүршэлые халан абаха захяа зарлигтайгаар эльгээгдэдэг юм. Тэрээндээ хүрэнэшье. Совет орондо ерээд, одоо лажа муугаар һуралсажа болохоб! Нүхэд соогоо онсо шалгардаг хүнүүдтэйбди. Жэшээнь, Лхагва-Сүрэн, Түдэб-Доржо, Дабаа-Сүрэн болон бусад мэргэжэлээ эрхимээр шудалхын хажуугаар олониитын, уран һайханай ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэй шударгыгаар хабаадалсадаг.

Тиигэд училищида һайнаар һураха бүхы арга боломжо олгогдонхой. Эндэ хамаг ном дэбтэр, хэрэгсэлнүүдһээ гадна, спортзал, хүгжэмэй инструмент гэхэ мэтэ түгэс бии. Залуушуулнай хэшээлнүүдэйнгээ һүүлээр бүхэ барилдаа хэдэг, баскетболоор, теннисээр наададаг. Үдэшэндөө сүлөөтэй сагтаа кино, телевизор харадаг, театрнуудта ошодог, ород-буряад драматургиин дээжэнүүдтэй танилсадаг.

Иигэжэ Монголой залуушуул Совет орондо наһанайнгаа мэргэжэл шадабари оложо абана.

Энэ совет-монгол хани барисаанай амтан нэгэ үрэнь ха юм даа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ Улаан-Баатарай хуби харуулагдана.

Энхэ тайбан байдалта эхын баяр энэл даа.
Монголһоо ерэһэн фото-зураг.

ХАНИ БАРИСААН[АЙ] МИТИНГ

Июниин 17-ной үдэрэй а[...]

Совет-монгол хилэ дээр[...] скэ Союзай болон Монго[...] дай Республикын эб н[...] хамгаалха комитедүүдэй [...] шэд уулзажа, хани барис[...] тинг болобо.

Тус митинг дээрэ [...] АССР-эй Верховно Сове[...] зидиумэй Түрүүлэгшэ **А. [...]лов**, мүн МНР-эй Нау[...] академиин президент н[...]**рендыб** үгэ хэлэбэ. Аха [...] гол ороной түлөөлэгшэд[...] сахаа ошолсоһон Хяагтын [...] һургуулинуудай пионерну[...] тэ айлшадтаа сэсэгүүдые [...]

Үдэрэй 15 час.

Хяагтын түбэй талмай [...] мэглэгдэнхэй. Хүн зон ол[...]лараа. В. И. Ленинэй, Сү[...]рай портредүүд, эб най[...] хани барисаанай ло[...] СССР-эй болон МНР-эй [...] тугууд намилзан харагда[...]

Митинг дээрэ пион[...] үмэнэһөө Московская Та[...] һургуули), комсомолшууд[...]һөө Сахаров Василий (№ [...]гуули), дайнай ветерануу[...]нэһөө К. М. Манжиханов, [...] ажалшадай үмэнэһөө Хяа[...] хозой ахалагша хонишон, [...] Верховно Соведэй депута[...] Тодорхоева гэгшэд үгэ х[...]

Һүүлээрнь хүндэтэ [...] Хяагтын трикотажна ф[...] хизаар ороноо шэнжэл[...]зейдэ, Сүхэ-Баатарай [...] ошоһон байна. **А. СУ[...]**

ЮРТЭМСЭ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНОБ?

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ХҮСЭНҮҮДЭЙ ЕХЭ ИЛАЛТА

Ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай договорой проектые ООН-ой Генеральна Ассамблейн һайшааһые бүхы дэлхэй дээрэхи хүн зон угаа ехээр һаналаа ханан угтаа. Энэ шиидхэбэриин түлөө Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин диилэнхи олонхи—95 гэшүүн дуугаа үгэһэн байна.

Договор баталха замда угаа ехэ бэрхэшээлнүүд тохёолдодог байгаа. Ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай асуудалай Советскэ Союзай үүсхэлээр ООН-ой Генеральна Ассамблейн зүбшэхэ зүйлдэ 1965 ондо оруулагдахадань, дабагдашагүй бэрхэшээлнүүд тохёолдохо гэжэ олон хүнүүдтэ һанагдадаг байгаа һэн. Эзэрхэг түримхэй, авантюрис түсэбүүдээ зохёохэдоо, ядерна зэбсэг түсгаар үүргэ дүүргэхэ гэжэ тоолодог дээрэһээ договор баталхые буруушаагшад оролдосотой ажал хүдэлмэриин ашаар амяарлагдан гансаардуулагдаһан байха юм.

Шэнээр хаража үзэгдэһэн договорой проект томо ба бага оронуудай ашa туһые харахадаа, асуудалай олон талые тааралдуулжа шадаа: эгээн лэ һандарал ехэтэ зэбсэгэй тараха замда һаад хаалта, дайнай хүсэнүүдэй ама татаха үрэ ехэтэй хэмжээн болоһшо энэ договор ядерна зэбсэгтэй болоогүй гүрэнүүдэй аюулгүй байдал хангаха бата найдабари болоно үгэлсэнэ. Ядерна зэбсэгтэй болоһон гурбан гүрэн — Советскэ Союз, США, Англи—ядерна зэбсэгтэй болоогүй гүрэнүүдэй аюулгүй байдал найдамтайгаар хангаха тухай резолюциие Аюулгүйн Соведтэ мүнөө дурадхаа.

Гадна договор хадаа ядерна зэбсэгтэй болоогүй гүрэнүүдэй ядерна хүсэ амгалан зорилгоор хэрэглэхэ арга боломжые бага болгоногүй, харин үргэдхэнэ.

Договор үшөө лахадаа шухала удха шанартайб гэхэдэ, ядерна зэбсэг ларалтайгаар түхеэрэлгые болюулха үндэһэ һуури, ядерна зэбсэг хүсэдөөр эсэслэн хорихын түлөө тэмсэлэй дүхэм нүхэсэл болоно үгэнэ. Энэ һайн һайхан үг зорилгын дүүргэгдэхэ саг ойртожо байнхай.

Дуугаа үгэлгын дүн гаргахадаа, ООН-ой хүдэлмэридэ хабаадажа байһан советскэ делегациие толгойлогшо В. В. Кузнецов иигэжэ хэлээ: «Договорой проектые һайшаалга хооһоруулан һандаргаха ядерна дайнай аюулые һулаpуулха, бата бэхи эб найрамдал хангаха замдахи томо алхам болоно үгэнэ. Энэ ушар ООН-ой үүргэ ба нэрэ хүндые дээшэлүүлнэ, ООН-до ородог социальна элдэб байгуулалтатай гүрэнүүд эб найрамдал бэхижүүлхэ, уласхоорондын шахардуу шанга байдал һулаpуулха зорилгоор али алиндаа таатай шиидхэбэри хамтадаа гаргажа шадаха гэжэ эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ».

Бүхы оронууд энэ договорто гараа табилсажа шадаха байна. Тус договор 43 ороной, тэрэ тоодо Советскэ Союзай, США ба Англиин гараа табиһанай, эсэслэн баталһанай һүүлээр хүсэндөө ороходо юм.

Ядерна зэбсэг тараахагүй тухай договорые ООН-ой Генеральна Ассамблейн баталһан ушар эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй шухалын шухала түйлалта, хаматай түрүүндэ Советскэ тадаадын политикын амжалта болоно.

ФРАНЦИДАХИ ҺУНГАЛТЫН УРДА ТЭЭ

Нэгэдэхи турайнь июниин 23-да, хоёрдохиинь—июниин 30-да зарлагдаһан парламентска һунгалтын урда тээ Францидахи оршон байдал шахардуу шанга байһан зангаараа.

Забастовко хэһэн 10 миллион ажалшадай 9 миллиониинь салин хүлһөө ехэ болгуулжа, хүдэлмэриин үдэр хороолгожо, профсоюзна эрхэ сүлөөе үргэдхүүлжэ, хүдэлмэридөө гараа. Тиигэбэшье промышленностиин хэдэ хэдэн һалбаринуудай—метал болбосоруулдаг, машина бүтээлтын, автомобильна промышленностьда ажалшадай эрилтэнүүдые хангахаһаа правительство, эзэд баяшуул арсажа байһан зангаараа.

Хүдэлмэришэдэйнь забастовко хэжэ байһан заводуудые полициин эзэлэлгэ буһалгаанай шангадхаха аюултай гуламтануудые бии болгоно. Полицитай болоһон тулалдаануудай үедэ алуулһан, шархатаһан хүнүүд бии. Зүүнэй үзэл баримталдаг элдэб организацинуудай авантюрис ябуулганууд засагаархидай хэһээлтын хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэ туһална. Ажаглагшадай тэмдэглэһэнэй ёһоор хилын саанаһаа холбоотой эдэ бүлэгүүдэй революционно үгэнүүдые хооһоор хашхаралдалга үнэндөө правительствада таарамжатай байшоо.

Коммунис парти түрүүтэй Франциин ажалшан арад социально-экономическа тэмсэл амжалтатайгаар хэһэнэйнгээ һүүлээр парламентын һунгалтатай дашарамдуулан, политическэ тэмсэл хэжэ ороо. Бүхы 470 һунгуулиин округто Коммунис парти өөрынгөө кандидадуудые дэбжүүлһэн байна. Һунгалтын нэгэдэхи турга тэрэ бэеэ даанхайгаар хабаадаха. Хоёрдохи туртань Компартиин ба зүүнэй үзэл баримталдаг демократическа ба социалис хүсэнүүдэй федерациин (ФДСЛС) хоорондо баталагдаһан хэлсээнэй ёһоор лаб һунгагдажа болохоор кандидат (Компартиин гү, али федерациин) дуугаа үгэлгэдэ хабаадаха юм. ФДСЛС 395 округто кандидадуудаа дэбжүүлһэн байха юм.

«Табадахи республикые хамгаалха демокрадуудай союз» гэжэ правительственна парти бүхы шахуу (462) округто һунгуулиин тэмсэл хэжэ байнхай. Һунгуулиин тэмсэл хэжэ байһан нүгөөдэ гол хүсэн гэхэдэ, бусад «зүүнэй үзэл баримталдаг» бүлэгүүдээр дэмжэгдэдэг «Дэбжэлтэ ба мүнөөнэй демократи» гэжэ правительственна парти (центристнүүд), мүн нэгэдэмэл социалис парти болоно.

Июниин 12-то томо партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй түрүүшын үгэнүүдые хэлэһэнэй һүүлээр политическэ хүсэнүүдэй мүнөөнэй тэнсүүри, түс түс партинуудай һунгуулиин тактика тухай хэлсэхэдэ болохо байна. «Табадахи республикые хамгаалха демокрадуудай союзай» зорилго ямар бэ гэхэдэ, центристнүүдһээ эхилээд, баруунай үзэл, хэтэрмэ ехээр баримталагшад хүрэтэр—дэбжэлтэдэ эсэргүү бүхы хүсэнүүдые коммунизмда эсэргүүсэхэ уряа доро өөһэдыгөө тойруулан нэгэдүүлжэ, парламентда «найдамтай» олонхид байха ябадал болоно гэжэ премьер-министр Помпидугай хэлэһэн үгэ харуулна.

Правительствын уряае баруунай үзэл баримталдаг элдэб бүлэгүүд дэмжэдэг байха юм. Жэшээлхэдэ, ОАС-ай фашис маягтай организацида дүтэрхы байдаг Тиксье-Виньян-кур «Табадахи республикые хамгаалха демокрадуудай союзай» кандидадуудые дэмжэхые уряалһан байна.

Правительственна партинуудай һунгуулиин тактикын баһа нэгэ онсо түсгаар шэнжэнь гэхэдэ, «хуули гүрим» сахигшын үүргэ дүүргэгшэ, шэнэдхэлгэнүүдые хэхые оролдогшо гээшэбди гэжэ өөһэдыгөө харуулха һэдэлгэ тэдэнэр хэнэ. Зүгөөр өөрынь политикаһаа уламжалан, мүнөө политическэ ехэ бэрхэшээлэй болоно байһан баримтые правительство далдалан нюужа шадахагүй байна.

Деголлевскэ засаг түрые коммунистнуудай зохихо һуури эзэлхэ демократическа союзай арадай правительствоар һэлгэхэ гэһэн тодо уряатайгаар Коммунис парти һунгалтада хабаадажа байнхай.

Ажалшадай социально-экономическа тэмсэлэй үрэ дүнгүүдые хамгаалха ябадал Коммунис партиин программа хараална. Экономикые хүгжөөхэ томо монополинуудые гүрэнэй мэдэлдэ оруулжа, ажалшадые хүдэлмэреэр хүсэд хангаха, налог татадаг гүримые шэнэдхэхэ, үнэ сэнгэй хүндэрэлгэтэй тэмсэхэ ябадал энэ программаар хараалагдана. Ажалшадта зорюулан социальна, үргэн ехэ шэнэдхэлгэнүүдые хэхые түс программань найдуулһан байна. Гадаадын политикын талаар уласхоорондын харилсаа холбоо байгуулха, аюулгүй байдал хамтаараа хангаха, буу зэбсэг хуряаха ябадал хараалһан амгалан ёһоной, национальна бэеэ даанхай байдалай политика бэелүүлхые Компарти уряална гээд ФКП-гэй Генеральна секретарь Вальдек Роше онсолон тэмдэглэһэн байха юм.

Францида һунгалтын урда тээхи тэмсэл түлэг дундаа боложо байна.

Недели тухай болоод тэдэнэр һунгуулиин урпануудай дэргэдэ ошохо байна. Олонхиинь дууе нэгэншье кандидадай абаагүй округуудта хоёрдохи тур үнгэргэгдэжэ, шэнэ парламентдахи хүсэнүүдэй тэнсүүриие эсэслэн тодорхойлхо байна.

ГДР ӨӨРЫНГӨӨ БҮРИН ЭРХЫЕ ХАМГААЛНА

ФРГ ба Баруун Берлинэй хоорондохи замуудаар пассажирнууд болон ашаа шэрэлгын хойноһоо бүри шанга хиналта хангаха гүримые Германиин Демократическа Республикын Арадай палата июниин 11-дэ һайшаагаа. Абтаһан хэмжээнүүд бүрин эрхэтэ гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанай юрын гүримүүдтэ тааралдаха байгаашье һаа, Бонндо дурагүйдхэлгые үүсхэһэн байха юм. Тэндэ правительствын заседани яаралтайгаар зарлагдаа. Баруун Берлинэй ФРГ-дэ ямаршье хамаатүй түсгаар политическэ единица болохо байһанай мэдээжэшье һаань, городой бургомистр Шюцтэй хэлсээ хэхын тулада ФРГ-гэй канцлер Кизингер Баруун Берлин орохоёо ниидэн гараа. Бонниско засагаархид «Баруун Берлинэй бата найдамтай байлгые хамгаалхыень» баруун гүрэнүүдые уряалан хандаһан байха юм.

ГДР-эй хэмжээ ябуулгануудай удхань ямар бэ, яахадаа Бонн тэдэндэ дурагүйгөөр хандааб?

Һайшаан абтаһан хэмжээ ябуулгануудай ёһоор ФРГ-гэй ба Баруун Берлинэй бүхы эрхэтэд ГДР-эй газар дээгүүр гараһан харгынууд ба уһан замаар ашаа, тэрэшэлэн хүн зониие зөөхэдөө, түсхай татари июлиин 1-һээ эхилэн түлэхэ болоо. Иимэ юумэнүүдые шэрэһэнэйнгээ түлөө татариие фирмэнүүд мүнөө хүрэтэр ФРГ-гэй финансын министерствын кассада оруулдаг байһан юм. Шэнэ түхэлэй нацис литература ГДР-эй газар дээгүүр зөөлгэ бусад хэмжээ ябуулгануудаар хоригдоһон байха юм.

Тиимэ болохолоороо, ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Ф. Дикелиин онсолон тэмдэглэһэнэй ёһоор эдэ хэмжээнүүд Баруун Германиин зонхилхы этэгээдүүдэй дотоодын хархис ба гадаадын эзэрхэг түримхэй, милитарис-үһөө нэхэлгын политика бэелүүлжэ байһан үедэ ГДР-эй бүрин эрхые, ашa туһые хамгаалха зорилготой юм. Сэрэгэй-политическэ диктатура байгуулгада хүргэхөөр хархис, онсо хуулинуудай Бонндо баталагдаһанда харюу болгон, бүхы немец арадые гансаараа түлөөлхэ эрилтэ Бонной хуули бусаар табидагта, харата ашa гаргаха, ГДР-ые газаашалха политика Баруун Германиин правительствын бэелүүлдэгтэ харюу болгон эдэ хэмжээнүүд абтаһан байна.

С. ИВАНОВ, А. РАЧКОВ. (ТАСС).

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО: ХИЛЫН САANAҺАА

ТЭМСЭЖЭ БАЙГАА ВЬЕТНАМДА ТАЛАРХАЛГА

БУДАПЕШТ. Талархалгын һара үнгэргэлгын үедэ венгер хүдэлмэришэд тэмсэжэ байгаа вьетнам арадта туһаламжа үзүүлхэ фондо 20 миллион форинт суглуулаа. Һүүлшын һарын турша соо вьетнам патриодуудай тэмсэлые дэмжэһэн 200 ехэ демонстраци, 2.500 митинг ВНР-тэ үнгэргэгдэһэн байна.

СТОКГОЛЬМ. ДРВ-гэй газарые Америкын бомбодолгые дары түргэнөөр болюулха тухай Вьетнамай талаар эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конфедерациин саг үргэлжын комитет эрилтэ хээ.

Саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшэ Б. Сванстремэй мэдээсэһэнэй ёһоор 40 ороной 600 национальна организаци, тэрэшэлэн 11 уласхоорондын организаци энэ уряае дэмжээ.

ХЕЛЬСИНКИ. Вьетнамдахи американ бомбодолгые, бусад сэрэгэй ябуулгануудые түргэнөөр болюулха эрилтэ «Финляндиин эб найрамдалай тала баригшадай» организаци хэһэн байна. Энэ эрилтые өөрынгөө зэргэдэ миллион үлүүтэй хүниие нэгэдүүлдэг ороной олон организаци дэмжэһэн байха юм.

(ТАСС).

ПАТРИОДУУДАЙ АМЖАЛТА

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд майн 25-һаа июниин 9 хүрэтэр Виньлонг райондо дайсанай 1.108 солдадые хүлһөөнь буулгаа, 9 танк ба бронетранспортёр тэһэлээ, 4 самолёт буудажа унагаагаа, ехэ хэмжээнэй һомо хэрэгсэлнүүдые буляажа абаа гээд Освобождение агентствын дамжуулгада үндэһэлэн Вьетнамай информационно агентство мэдээсэнэ.

Тодологдоһон мэдээнэй ёһоор имагтал июниин 8-най ба 9-нэй үдэрнүүдтэ арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд туһамаршадай сэрэгүүдэй хоёр батальондо шангахан сохилто хэжэ, 400 солдадые хүлһөөнь буулгаа.

Урдын оасовецууд үршөөгдэбэ

ПАРИЖ. (ТАСС). ОАС гэжэ террорис организациин хүтэлбэрилэгшэ—урдын генерал Саланай үршөөгдэһэн тухай эндэ тусхайтаар соносхогдоо. Урдын полковник Аргуд болон 1962 ондо де Голльдо хорлолго хэхэ һэдэлгэдэ хабаадалсаһан хэдэн хүнэй үршөөгдэһэн тухай мүн лэ мэдээсэгдэнэ.

ФРАНЦУЗ ПРОФСОЮЗУУДАЙ РЕЗО[ЛЮЦИ]

ПАРИЖ. (ТАСС). Франциин Ажалай бүгэдэ ниитын конфедерациин конфедеральна комитедэй пленум Парижда хоёр үдэр соо үргэлжэлөөд хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Ороной түүхэдэ үзэгдөөгүй, 9 миллион үлүүтэй ажалшадай хабаадаһан забастовкын түрүүшын дүнгүүдые пленум гаргаһан байна.

Деголлевскэ засаг түрын тогтоһонһоо хойшонхи 10 жэлэй турша соо ажалшадай угаа ехээр дураа гутадаг болоһые бүхы орон дотор дэлгэрһэн хүдэлөөнэй далайса гэршэлжэ үгэнэ гээд пленумэй баталан абаһан резолюци соо хэлэгдэнэ. Эзэд эдэ үдэрнүүдтэ хүдэлмэришэдтэ горитойхон буулта хэхэ баатай болоо: заатагүй үгтэхэ салин хүлһэнэй эгээн доодо захын хэмжээн 35 процентээр дээшэлүүлэгдэжэ, профсоюзна организацинуудай оршон байха, һаадгүйгөөр ажал ябуулгаяа эрхилхэ эрхэ мэдэрэгдэжэ, хүдэлмэриин неделиие саашашашадаа хороохые засагаархид, эзэд баяшуул зүбшөөгөө гээд ВКТ-гэй конфедеральна комитет тэмд[...] амжалтанууд монополину[...] тойгоор һулараһан эзэрхэ[...]га сохилто боложо үгөө [...]люци соо тэмдэглэгдэнхэ[...]

Болюулагдаагүй газар[...] товконуудые хүсэд ила[...] тарнь үргэлжэлүүлхэ гэ[...]нэй эрхэ байдалда профс[...] низацинуудай гол зори[...] гээд ВКТ-гэй конфедерал[...] тэмдэглэнэ.

Харата аашануудта э[...] сэлдэ, хэтэрмэ зүүнэй үзэ[...]даг авантюрис этэгээдүү[...] вочно хүдэлөөнһөө холодхо[...] гада ВКТ-гэй ехэ үүргэ х[...] резолюци соо тэмдэглэг[...] юм.

Юумын сэнгэй үргал[...] хэмжээнүүдые абаха, эк[...] ба социальна талаар онсо [...]дые болюулха, профсоюзна [...] шадань үргэдхэхэ тухай ВКТ[...] федеральна комитет эрил[...]

ҺАНАЛ НЭГЭДЭЛГЫН ДЕМОНСТРА[ЦИ] ВАШИНГТОНДО БОЛОХОНЬ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Июниин 19-дэ Вашингтондо үнгэргэгдэхэ һанал нэгэдэлгын ехэ митингдэ «Воскрешение» гэжэ американ үгытэйшүүлэй городто бэлэдхэл хэгдэжэ байнхай. «Һанал нэгэдэлгын үдэрэй» координационно комитедэй хүтэлбэрилэгшэ Стерлинг Таккер июниин 15-да иигэжэ мэдүүлээ. Июниин 19-нэй энэ демонстрацида хабаадалсаха уряалнууд бүхы сенаторнуудта, түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүдтэ, США-гай президентын тушаалда өөһэдынгөө кандидатурые дэбжүүлэгшэдтэ эльгээгдээ. Энэ һанал нэгэдэлгын демонстраци дээрэ америк[...] биль бүтээгшэдые түл[...] хүнһөө бүридэһэн хүд[...] делегациие автомобильна [...]ленностиин хүдэлмэришэ[...] союзай хүтэлбэрилэгшэ У[...]тер толгойлхо гээд Такк[...] зааһан байна. Һүүлшын м[...] ёһоор американ үгытэйшү[...] нал нэгэдэлгын демонстра[...] дахын тулада июниин 19-[...] тон ерэхые хүсэжэ байһа[...]ган хүн, тэрэ тоодо хэдэн [...] түлөөлэгшэд элирхэйлэн [...] байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Зунай барилга» гэһэн түрүү бэшэг. Совет арадай элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэдтэ КПСС-эй ЦК-гай эльгээһэн амаршалгын бэшэг. «Ажалшад үгэдөө хүрэнэ» гэһэн Р. Бадмаевай статья.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Зүрхэтэйшүүл ажал дээрээ» гэһэн А. Дериглазовай статья. М. Соломенный гэгшын статья. «Электрын элшэ хүсэнэй түлөө» гэһэн АПН-эй материал. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: «Залуу бди гэжэ һанаад байхадаа...» гэһэн А. Коротаевагай статья. Уласхоорондын шэнжэлэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Таанадые музейдэ хүлеэнэ» гэһэн Р. Макальскаягай репортаж. Нютаг нютагай һонин. АПН-эй материал.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУ[...]

Манай адрес, теле[фоны]

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ле[...]
Телефоны: редактора [...] приёмная — 54-93, зам. [...]ра — 68-08, зам. редактор[...] ответ. секретаря — 50-52, [...]вет. секретаря — 66-76, [...] партийной жизни — 60-91, [...]го хозяйства — 64-36, 63-[...] ганды и агитации — 56-2[...] мышленности и строит[...] 61-35, советского строит[...] быта — 69-58, культуры [...] 60-21, писем и рабсел[...] 67-81, информации — 34-[...]ное бюро — 57-63, фото[...]ственная приёмная — 56-62, [...]рия — 33-61.

Гор. Улан-Удэ, ти[...] Управления по печат[...] вете Министров Бур[...]
Н-01577.

Зак. [...]